

Az imádság

Az ember a jó Isten szeretetének köszönheti, hogy itt van a világban. Szeretet hívta életbe, és szeretet tartja fenn élete minden pillanatában. Létezésünk állandó ajándékozása által Isten folyamatos szeretetkapcsolatban áll velünk. Ezt a szeretetkapcsolatot főként imádkozva ápolhatja az ember.

Az ima szeretni tanít

Az imában teremtőnkhez és éltetőnkhez, a jó Istenhez fordulunk, mintegy viszonzozzuk minket fenntartó és hordozó ölelését. Jó ónáló megpihenni. Hálát adunk, köszönetet mondunk, és erőt kérünk ahhoz, hogy minden helyzetben szeretni tudjunk. Imádkozni lehet szavakkal és szavak nélkül, sőt tettekkel is. Az imával valójában szeretni tanulunk.

Ez a szeretetteljes egymásba kapcsolódás a szív mélyén történik. Jézus erre egy szép képet használ, azt mondja: az ima a belső szobánkban történik. Arra utal vele, hogy a szívünk mélyén rejlő legmélyebb és leghitelesebb vágyaink, érzéseink, törekvéseink által kerülhetünk a legközelebb a jó Istenhez. Elsősorban ezt kell megtanulnunk elmondani a jó Istennek. Isten sok lelki ajándékkal „fizeti meg” ezt az alázatos és bizalomteli ráhagyatkozást.

Nyitott szívvel

Az igazi imához tehát elsődlegesen őszinte, nyitott szívre van szükség. Olyanra, mint a tiéd...

Jézus így tanított imádkozni:

„Te, amikor imádkozol, menj be a szobádba, zárd be az ajtód, és így imádkozz Atyádhoz, aki a rejtekben van; akkor Atyád, aki lát a rejtekben, megfizet majd neked. Az imádságban pedig ne fecsegjete, mint a pogányok, akik úgy gondolják, hogy böbeszédűségükért nyernek meghallgatást. Ne hasonlítsatok tehát hozzájuk, mert tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt kérnétek őt.” **Mt 6, 6–8**

*Amint a szarvas kívánczik
a forrás vizéhez,
úgy kívánczik lelkem tehozzád,
Istenem!
Zsolt 42, 2*

Tudod-e?

- A Biblia pogányoknak nevezi azokat, akiknek nem volt módjuk megismerni a jó Istent.
- A *Miatyánkot* Jézus tanította az őt követőknek. Ez az ima szépen mutatja, milyen módon hagyatkozhat az ember a jó Istenre.
- A következő imatípusokat ismerjük:
  - dicsőítő imádság*: dicsőítjük Istent az Ő jóságáért;
  - hálaadó imádság*: mindenért hálát adunk Istennek;
  - közbenjáró imádság*: másokért imádkozunk;
  - kérő imádság*: kéréseinket mondjuk el Istennek.
- Imánk lehet *kötött* vagy *szabadon fogalmazott szövegű*, de lehet egy bibliai történet üzenetén vagy hitünk igazságain való *elmélkedés*, és csendes, szavak nélküli *szemlélődés* is.
- A közös ima különösen hasznos a léleknek. A legfontosabb közös imánk a szentmise.

Neked szól

Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüdítelek titeket. Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű – és nyugalmat találtok lelketeknek. **Mt 11, 28–29**

Út a Szentíráshoz

Jézus legfontosabbnak a magunknak valóság és önzés megszüntetését tartja. Ha az ember elcsendesíti a saját maga körül forgó gondolatait, ha mások szolgálatát helyezi előtérbe, a jó Isten Lelke nagyobb „teret” kap szívében. Ezt nem könnyű megtenni, ezért nevezi Jézus „igának”. Így viszont az ember semmi mással fel nem érő lelki ajándékok birtokosa lesz. Az ilyen módon imádkozó valóban felüdülést, igazi békét érez lelkében. Mindnyájunk lelke vágyik erre a megpihenésre...

Neves ember gondolata

Kalkuttai Teréz anya: *Az imádság kezdete a csend. Ha valóban szeretnénk imádkozni, először meg kell tanulnunk befelé figyelni, mert Isten a szív csendjében szól hozzánk.*

Egyéni munka

1. Keresd ki a Szentírásból a következő, imával, imádkozással kapcsolatos részeket: Mk 1, 35; Mt 14, 22–23; Mt 5, 43–45; Mt 7, 7–8; Mk 11, 24–25; Lk 6, 27–31! Jegyezd le mindegyikből a téged leginkább megérintő gondolatot, és indokold meg, miért azt választottad!
2. Fogalmazz egyszerű imát, melyben az életért és annak ajándékaiért mondasz köszönetet a jó Istennek!
3. Készíts szép plakátot Charles de Foucauld a lecke végén található imájával!

Csoportmunka

1. Olvassátok el a Szeretet Misszionáriusainak napi imáját (Assisi Szent Ferenc tulajdonított ima)!

*Uram, tégy engem a te békéd eszközévé,
hogy ahol gyűlölet van, oda szeretetet vigyek,
ahol sérelem van, oda megbocsátást, ahol
széthúzás, oda egyetértést,
ahol tévedés, oda igazságot,
ahol kétség, oda hitet,
ahol kétségbeesés, oda reményt,
ahol sötétség, oda világosságot,
ahol szomorúság, oda örömet.*

*Hogy ne vigaszt keressek, hanem vigasztaljak,
hogy ne megértést keressek,
hanem másokat értsek meg,
hogy ne engem szeressenek,
hanem szeretetet nyújtsak.
Mert amikor adunk, akkor kapunk,
mikor megbocsátunk, nyerünk bocsánatot,
mikor meghalunk, születünk meg az örök életre.
Ámen.*

Külön csoportokban beszélgetsetek az alábbi kérdésekről, majd alkossatok mozaikcsoportokat, és ott is osszátok meg gondolataitokat!

- Miként válhatunk Isten békéjének eszközeivé?
- Hogyan tudunk szeretetet vinni oda, ahol békétlenség van?
- Kiknek van szükségük vigaszra? Miként vigasztalhatjuk őket?
- Milyen összefüggés van az imádság és a jócselekedetek gyakorlása között a fenti imában?

2. Készítsetek imadobozt! Írjátok fel egy papírra saját neveteket, és tegyétek be a dobozba! Mindenki húzzon egy nevet, és a következő héten imádkozzon azért, akinek a nevét kihúzta!

Portfólióba

1. Kérdezd meg szüleidtől, nagyszüleidtől, hogy gyerekkorukban melyek voltak a legkedvesebb imáik! Írd le a portfóliódba ezeket az imákat, és azt is, hogy kitől vagy kiktől hallottad őket!

2. Gyűjts össze minél több imát példaértékű életet élt emberektől! Írd le ezeket a portfóliódba!
3. Jelenítsd meg diáképekben egyik imádat!

Charles de Foucauld: **A ráhagyatkozás imája**

Atyám,
rád hagyatkozom,
tedd velem azt, ami neked tetszik.
Bármit teszel is velem,
megköszönöm.
Kész vagyok mindenre,
csak akaratod teljesejdk bennem
és minden teremtményedben.
Semmi mást nem óhajtok, Istenem!
Kezedbe ajánlom lelkemet,

neked adom, Istenem,
szívem egész szeretetével,
mert szeretlek téged,
és a szeretet sürget,
hogy egészen neked adjam magam,
hogy fenntartás nélkül
kezedbe helyezzem életemet,
határtalan bizalommal,
mert te vagy az én Atyám!

Assisi Szent Ferenc

Assisi Szent Ferenc a világtörténelem egyik meghatározó személyisége, akinek egész élete a jó Isten szeretetének csodálatában telt el. Lelkében mélyen összekapcsolódott ezzel a szeretettel, és minden tettét ez hatotta át. Egyszerűségével és elfogadó jóságával nyerte meg a szíveket.

Isten akaratának engedelmeskedve

Ferenc 1182-ben született az olaszországi Assisiben. Édesapja posztókereskedő volt, a város leggazdagabb embere, anyja finom lelkű, művészetkedvelő, francia származású asszony. Ferenc jó-módban nevelkedett, s már kamaszkorában tékozlóan bánt a pénzzel, gondtalanul mulatozott barátaival. Léha életének céltalanságára egy betegség döböntette rá. A szomszéd tartománnyal viselt háborúban fogságba esett, ott tovább folytatta az életéről való gondolkodást. Később egy hangot hallott álmában: „Ferenc, ki tud több jót tenni veled, az úr vagy a szolga, a gazdag vagy a szegény?” „Az Úr” – felelte Ferenc. „Hát akkor miért hagyod el az Urat a szolgáláért, s a gazdag Istent a szegény emberért?” – jött az újabb kérdés. Ferenc szeméről ekkor lehullott a lepel: minden ember csak szolga, nincsenek urak. Csak egyvalaki úr, és ő minden teremtmény felett áll. Csak ő tarthat igényt szolgálataira. „Mi az akaratod, Uram?” – kérdezte. „Térj vissza a földre, ahol születted, és ott megmondják neked, mit kell tenned!” Hazatérve lényegesen változtatott korábbi életén, és egyre többet imádkozott. A San Damiano-i romos kápolnában imádkozás közben úgy hallotta, hogy a kereszt megszólal, és ezt kéri tőle: „Ferenc, menj és építsd újjá egyházamat!” Először szó szerint gondolta, és három romos kápolna felújításához kezdett, később értette meg, hogy ez a lelkiekre vonatkozott.

Egész életre elköteleződve

Az igazi fordulat 27 éves korában következett be, amikor a szentmise evangéliumi szakaszában arról hallott, hogy Jézus kettésével küldte szét a tanítványokat az evangélium hirdetésére. Ezt magára is vonatkoztatta, és elköteleződött a minden vagyontól mentes, egészen egyszerű és másokat szolgáló életre. A nagy gazdagságot maga mögött hagyó és koldulásból élő Ferencet egyre többen követték, ezért közösségének evangéliumi tanácsokra épülő szabályzatot írt, megalapítva így a ferences szerzetesrendet.

Ferenc szegénységben és szeretetben leélt 44 évéről számos szép történet maradt fenn. Különösen szépek a jó Istent és az ő teremtő művét, az ő teremtményeit dicsérő gondolatai, tettei. Ezek ma is tanítanak bennünket.

Assisi Ferenc 1226. október 3-án halt meg.

*Dicsérjétek őt, nap és hold,
Dicsérjétek őt mind, ragyogó csillagok!*
Zsolt 148, 3

Giotto: Assisi Szent Ferenc prédikál a madaraknak

Tudod-e?

- Egyházunk október 4-én ünnepli Assisi Szent Ferencet.
- A ferences rend tagjainak elsődleges feladata az evangélium hirdetése, de a szerzetesek világszerte részt vállalnak a nevelésben, a szegények, betegek és idősek gondozásában, a rá-szorulók segítésében és más szolgálatokban is.
- A ferencesek már 1225-ben megjelentek Magyarországon, Erdélybe 1240 körül érkeztek.
- Ma is működnek ferences szerzetesek Erdélyben. A Szent István királyról nevezett erdélyi rendtartomány központja Csíksomlyón van. Ezen kívül a dési, brassói, gyergyószárhegyi, esztelneki, kaplonyi, kolozsvári, szászsebesi, dévai és székelyudvarhelyi kolostorokban élnek és tevékenykednek ferencesek.
- A 2013-ban pápává választott Jorge Mario Bergoglio bíboros az ő tiszteletére vette fel a Ferenc nevet.
- Az evangéliumi tanácsok Jézustól származnak. Ő ajánlotta, hogy ha valaki tökéletes akar lenni, vagyis egészen a jó Istennek akarja szentelni önmagát, három utat ajánlatos követnie: a szegénység, a tisztaság és az engedelmesség útját.

Neked szó!

Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa. Lk 6, 20

Út a Szentíráshoz

Jézus tanításának középpontjában Isten országának hirdetése állt. Ez nem földi országot jelent, hanem azt a gazdagságot, amely akkor tárul fel lelkünk számára, amikor minden önző gondolattól, vágytól megszabadulunk, botlásainkat megbánjuk. Így már semmi sem akadályozza a jó Isten szeretetének lelkünkbe áramlását. Amikor ezen kívül már semmi sincs lelkünkben. Máté evangélista lelki szegénységnek nevezte ezt az állapotot. Az ilyen „országnak” adta át magát Assisi Szent Ferenc is. Az ő lelkét korábban a pénzköltéssel járó felelőtlen életmód foglalta le. Ám amikor felismerte, hogy ez nem elősegítője, hanem akadálya az igazi boldogságnak, teljesen új életet kezdett. Ez az élet, ez az „ország” mindenki számára elérhető.

Erdélyi ferences szerzetesek a csíksomlyói keresztúton

Egyéni munka

1. Assisi Szent Ferencet különösen megérintették Máté evangéliumának következő gondolatai: Mt 10, 7–10. Másold ki a szöveget, és írd le, szerinted miért voltak olyan fontosak ezek a szavak Szent Ferenc számára!
2. Írj rövid fogalmazást arról, hogy miben válhat Szent Ferenc a mai emberek példaképévé!
3. Írd le, te miként tudnád egyszerűsíteni életedet!

Csoportmunka

Olvassátok el külön-külön csoportokban *Az árnyas fa*, *A madarak és halak* és *A gubbiói farkas* című Szent Ferenc-legendákat, majd a kapott szöveg alapján mindegyik csoport készítsen közös rajzot, és írjon jellemzést Szent Ferencről!

Portfólióba

1. Az elérhető források (internet, könyvek) felhasználásával készíts részletes életrajzot Szent Ferencről! Díszítsd saját rajzaiddal!
2. Készíts képes ismertető írást a csíksomlyói ferences kegytemplomról!
3. Írj fogalmazást a következő címmel: *Assisi Szent Ferenc követésére elköteleződve!*
4. Készíts vetített képes bemutatót („prezentációt”) Assisi Szent Ferenc *Naphimnuszához!*

Assisi Szent Ferenc: **Naphimnusz** (részlet az imából)

Áldott légy, Uram, s minden alkotásod,
Legfőképpen urunk-bátyánk a Nap,
Aki a nappalt adja és aki ránk deríti
A te világosságod.
És szép ő és sugárzó, nagy
Ragyogással ékes:
A te képed, Fölséges.

Áldjon, Uram, tégedet minden ember,
ki szerelmedért másnak megbocsát,
És aki tűr gyötrelmet, nyavalyát.
Boldogok, akik tűrnek békeséggel,
Mert tőled nyernek majd, Fölséges, koronát.

(Sík Sándor fordítása)

Áldjon, Uram, téged Hold nénénk és
Minden csillaga az égnek.
Őket az égen alkotta kezed, fényesnek,
Drága szépnek!
Áldjon, Uram, tégedet Szél öcsénk,
Levegő, felhő, jó és rút idő,
Kik által élteted minden te alkotásod.
Áldjon, Uram, téged Víz húgunk,
Oly nagyon hasznos ő,
Oly drága, tiszta és alázatos!

Áldjon, Uram, Tűz bátyánk;
Vele gyújtasz világot éjszakán.
És szép ő és erős, hatalmas és vidám!

Áldjon, Uram, téged Földanya nénénk,
Ki minket hord és enni ad,
És mindennemű gyümölcsöt terem,
füveket és színes virágokat.

Újjászületésem a keresztségben.

A keresztség szentsége

Még meg sem dobban a szíved, és a víz végigkíséri életedet annak első pillanatától fogva. Édesanyád méhében víz vett körül, s amikor a világra jöttél, vízzel mostak le. Vizet iszol, amikor szomjazol, és vízzel öntözik a zöldségeket, amelyek ínycsiklandóan csalogatnak ebédhez minden nap az asztalon. Vízzel nincs sem születés, sem élet. Lelki értelemben sem. Lelki megszületésedet is a víz kísérte: amikor még nagyon kicsi voltál, szüleid a templomba vittek, ahol részesültél a keresztség szentségében. Vízzel öntöttek le, és megkeresztelték az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.

A szentségek

Az egyház az élet minden fontos eseményénél, pillanatában valami hasonlót cselekszik veled Jézus maghagyásából. Megkeresztel, hogy újjászüless. Kenyeret és bort változtat át, hogy lelkileg tápláljon. Feloldoz, hogy megszabadulj lelki terheidtől, a bűnöktől. E cselekvéseket, amelyek többnyire anyagokkal történnek (víz, olaj, kenyér, bor), szentségeknek nevezzük. Hét ilyen szentséggel szenteli meg az egyház az emberi életet. Amikor az egyház képviselője, a pap elvégzi ezeket a cselekvéseket, valami rendkívüli történik titokban, csendben a lelkedben. A Szentlélek, aki Jézus és az Atya kérésére jelen van, megszenteli, átalakítja szívedet. Eltölt téged, és szelíden képessé tesz arra, hogy ha tudatosan figyelsz rá, és akarsz is, ő vezérelhesen a szeretet és jószág útján. Ő alakíthasson olyanná, amilyenek Isten megálmodott. Ezt a szelíd szólókatást, vezérlést, az erőt és világosságot, amelyet a Szentlélek ad, kegyelemnek nevezzük. A szentségekben Isten kegyelmét kapod meg.

A keresztség: a keresztény élet kezdete és alapja

A Szentlélek általi megerősítést először a keresztségben nyered el. Jézus ismerte az ember újjászületés, jószágossá válás utáni vágyát. Feltámadása után, amikor a Szentlelket kiárasztotta apostolaira a bűnbocsánatot és a lelki újjászületést, a megtérést a vízzel kapcsolta össze. Amikor a pap leönti vízzel a kisbaba fejét, a gyermekben a Szentlélektől kapott új, isteni élet születik meg a lélekben. A lélek megtisztul az ősatyáinktól örökölt tisztátalanságtól, az áteredő bűntől, a Szentlélektől táplált és alakított új életet nyeri el. Az egyház különböző jelképekkel erősíti, magyarázgatja, mit jelent ez az új élet: a gyógyulást jelentő olajjal, a tisztaságot és a gyermekét ruházó atya szeretetét jelentő fehér ruhával, a gyertyával, amely a lélekben fellobbanó isteni világosságot jelenti.

Eltemettek tehát vele együtt a halálba a keresztség által, hogy amint az Atya dicsősége feltámasztotta Krisztust a halottak közül, éppúgy mi is új életben járjunk.
Róm 1, 4–5

A keresztséget Pál apostol magyarázta bővebben: a keresztség által eltemetkeztünk a bűnnek, és feltámadtunk egy új, tiszta és szép életre (Róm 6, 4–11). Sőt, tovább ment ennél: hirdette, hogy a keresztségben Krisztust „öltöttük magunkra”. Ez azt jelenti, hogy megerősítést kaptunk ahhoz, hogy tetteink által őt, azaz a jó Istent mutassuk meg a világnak, és az örök boldogságra jussunk. A megkeresztelkedettek mindnyájan a jó Isten „gyermekai”, nemzetiségtől és minden egyébétől függetlenül. Pál apostol azt írja, hogy a Szentlélek mindenkit egyesít a keresztségben: „mindnyájan egy Lélekben egy testté keresztelkedtünk” (1Kor 12, 13). Ilyen módon a keresztség által személyes és közösségi életünknek is új fejezete nyílik. A jó Isten világával ellentétes rossz gondolatoknak és tetteknek „meghalva” az egyház közösségének leszünk tagjai. A Jézus által alapított egyháznak az a küldetése, hogy a jó Isten szeretetét tanúsítsa a világban. Ehhez nekünk is hozzá kell járulnunk.

Tudod-e?

- A Szentírás tanúsága szerint az utolsó próféta, Keresztelő János is keresztelt. Lelki megtisztulásra szólította fel az önző és szeretetlen életet élt embereket, hogy legyenek képesek befogadni az őt követő Jézus tanítását. A víz nála is a tisztulást jelképezte, de itt még nem volt jelen a Szentlélek megerősítése. Jánosnál Jézus is megkeresztelkedett, bár Isten Fiaként neki semmilyen bűne nem volt. Ezzel jelezte, hogy vállalja az emberi sorsot, semmiben sem tartja különbséget magát másoknál.
- Kereszteléskor a püspök, pap vagy diakónus (még nem felszentelt pap) kereszt alakban leönti a megkeresztelendő gyermek vagy felnőtt fejét vízzel, miközben ezt mondja: „N., én megkeresztellek téged az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében.” Szükség esetén bárki, még a meg nem keresztelt ember is keresztelhet.
- A megkeresztelt nevet és védőszentet kap a keresztségben.
- Az első századokban hosszabb előkészület előzte meg a felnőttek megkeresztelését, ez az idők során lerövidült, és ma már a gyermekek keresztelése az elterjedtebb.
- A keresztségben a gyermek megkapja a hit csíráját, ám ennek ápolásáért és kifejlődéséért szüleinek, keresztszüleinek és az egyház közösségének kell felelősséget vállalnia.

Gérard David:
Krisztus megkeresztelkedése

Neked szól

Volt a farizeusok közt egy Nikodémus nevű ember, a zsidók egyik főembere. Éjszaka elment Jézushoz, és így szólt hozzá: „Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, mert senki nem tudja ezeket a csodajeleket véghez vinni, amelyeket te cselekszel, hacsak nincs vele az Isten.” Jézus azt felelte neki: „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki felülről nem születik, nem láthatja meg Isten országát.” Nikodémus megkérdezte: „Hogyan születhet meg az ember, ha már vén? Csak nem mehet be ismét anyja méhébe, hogy megszülessék?” Jézus azt válaszolta: „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába.” Jn 3, 1–5

Út a Szentíráshoz

Nikodémus, a zsidó vallás tanításait jól ismerő írástudó megéreztte, hogy Jézus a jó Isten erejével cselekszik, és a kíváncsiság vitte hozzá. Jézus olyasmiket mondott és tett, amikre korábbi életükben nem volt példa, a törvényeikkel sem egyezett minden, ezért nehéz volt őt elfogadniuk. Jézus a legfontosabbra irányította az ő figyelmét: minden rossztól meg kell tisztulnia a szívnek (ez a vízből való újjászületés), hogy a Szentlélek tudja betölteni azt (ez a Szentlélekből való újjászületés). Keresztységünk, azaz kereszténnyé válásunk szép felelősséget ró ránk: életünkkel a jó Isten szeretetét kell megmutassuk a világnak. Ennek érdekében minden nap tartunk lelkiismeret-vizsgálatot, és igyekezzünk mindig megújulni lélekből. Ekkor béke, öröm és együttlét lesz bennünk, azaz Isten országa jut uralomra a lelkünkben. Ha így élünk, nagyon boldog életünk lesz, és a körülöttünk élők életét is megszépítjük.

Egyéni munka

1. Olvasd el, milyen volt a Jézust követő első századokban az (ős)egyház tagjainak élete! Készíts jegyzetet erről, kiemelve a keresztségre készülők tevékenységeit!
2. Kérd meg szüleidet, nagyszüleidet, meséljenek a te keresztelődről! Írd le a hallottakat!

Csoportmunka

1. Dolgozzátok fel mozaikcsoportokban a ministráns szerepét és feladatait!
2. Csoportokban beszéljétek arról, mit jelent kereszténynek lenni, majd készítsétek plakátot *A keresztény gyermek jellemzői* címmel!

Portfólióba

1. Készítsd el magad és családtagjaid védőszentjének életrajzait! Díszítsd rajzokkal a leírásokat!
2. Ferenc pápa szorgalmazza a keresztség emlékének felébresztését. Kérd meg szüleidet, hogy segítsenek kikeresni megkeresztelésed dátumát! Készíts fényképpel illusztrált emléklapot erről a szép eseményről!
3. Készíts beszámolót egy templomi keresztelési szertartásról, amelyiken te is részt vettél!
4. Írj fogalmazást *Isten szerető gyermeke* címmel!

Túrmezei Erzsébet: **A minta**

Mindig mosolyog és szeretve szolgál,
tekintetében távol fény ragyog.
Lényéből már a menny nyugalma árad.
El sose fárad.

Megsérteni semmivel nem lehet,
hisz nincsen benne kit megsérteni,
nincs énje. Földhöz nem köti már semmi.
Kész hazamenni.

Nincsen neve. Krisztus nevében él.
Krisztus kezének csendes eszköze.
Krisztus lényének visszasugárzása:
Húséges mása.

Ím, itt a minta. Áldó két kezed,
én Mesterem, vezesse hát a vésőt!
Fájjon, ha fáj, én kegyelmedet zengem.
Készíts el engem!

A liturgikus tér: a templom

A szent tér

Bizonyára léptél már be templomkapun, s ha így van, érezted, hogy ahová beléptél, különleges hely. Különleges hangulat vesz körül, mintha valaki jelen volna itt bent, és ez a jelenlét sokkal erősebben érződne, mint bárhol máshol.

A jó Isten mindenütt jelen van. Ahogyan a szentmisében halljuk, dicsősége betölti a mennyet és a földet. Jelenléte áthatja, élteni és vezéri az egész világot. Az ember ősidőktől fogva mégis mindig épített egy helyet, ahol Isten jelenlétét különleges erővel tapasztalhatja, imádkozhat hozzá, és áldozatot mutathat be neki. Templomnak nevezzük ezt a helyet, amelyet a falak leválasztanak a világ hatalmas teréből, és az ember Istennek szentel. Az ember így kettéosztotta a teret: a mindennapi élet színterétől elválasztotta a szent szertartások, az imádság és az Isten színe elé járulás helyét, az ünneplés terét.

A templom építészete bevezet Isten jelenlétébe

A templom fölszentelt hely. Falait a püspök szenteli meg, olajjal kenve meg őket. Amikor belépsz, kis előcsarnokban találsz magad. A mindennapi világból fokozatosan lépsz be Isten szeretetének erőterébe. Megmártod kezdet a szentelt vízben, keresztet vetsz: mintegy jelzed ezzel, hogy kint hagysz minden olyat, ami nem méltó hozzád és Istenhez. A keresztvetéssel jelzed azt is, hogy összeszeded magad Isten előtt, csendet teremtessz magadban, és csak a szereteted viszed az oltár elé.

Az előcsarnokból a hajóba lépsz, arra a helyre, amely a híveknek van fenntartva. A tér úgy van megépítve, hogy tekinteted önkéntelenül is a templom legfontosabb helyére, az oltárra, az oltárképre irányul. A magasba, föl, az ég felé, amelyről ősidőktől úgy gondoljuk, hogy az isten „lakóhelye”. Térdet hajtasz előtte, mert az oltár szekrénykéjében, a tabernákulumban a kenyér külső színe mögé rejtőzködve ott van Isten Fia, Jézus Krisztus. Jelenlétét ki nem alvó vörös lámpa, az örökmécs jelzi. Ő mindig velünk van az Eucharishtiában, ahogy megígérte, a világ végéig. A hely, amelyen az oltár áll, magasabban

*Milyen kedvesek a te hajlékaid,
Seregek Ura!
Sóvárogva vágyakozik lelkem az Úr
udvaraiba.
Szívem és testem ujjong az élő Isten után.
Zsolt 84, 2–3*

van, mint ahol te állsz. Lépcső választja el attól. Szentélynek nevezzük: itt van a tiszta, fehér vászonnal leterített miséző asztal, a felolvasóállvány, itt történik minden szent cselekmény, amelyben részt veszünk. Az asztalon nemes vonalú kehely nyugszik: a lábaival földön álló, de szívét fölfelé, az Isten felé tágra nyitó ember képe. A méhviaszból készült karcsú gyertyák Krisztus világosságát jelképezik.

Hitünk jelképei a templomban

Körös-körül képeket, szobrokat láthatsz a templomban. Krisztus szenvedésének történetét a keresztút képei ábrázolják. Jelzik, a legnagyobb szeretet nem létezhet áldozathozatal nélkül. De üzenik azt is, hogy a másokért hozott áldozat megtisztítja, megmenti őket. A többi szobor, képek szenteket ábrázolnak, a jó Isten teljességéből élő és részesedő embereket, példaképeinket a jóságban.

Most már leülhetsz, és csöndet teremthetsz magadban: szent helyen ülsz, állsz, engedd, hogy a hangulata beférközzék szívedbe, átjárja azt, és megérezd: az van jelen itt, akinek mindent köszönhetsz, a jóságos, teremtő Isten.

Tudod-e?

● A kereszténység története kezdetén a keresztények magánházakban gyűltek össze szentmisére. A keresztényüldözések alatt (Kr. u. 69–313) sokszor föld alatti temetkezési helyekre, katakombákba kényszerültek. Az első keresztény templomok csak a keresztényüldözések megszűnése után kezdtek épülni.

● A keresztény templomépítészet sokat változott az idők folyamán: sok templomépítészeti stílust ismerünk. A legkorábbi az ókeresztény bazilika-stílus volt, amely az ókori középületek építészeti stílusát követi. Nyugat-Európában később kialakult a román stílus (korai középkor), majd ezt követte a virágzó középkorban a gótika. A reneszánsz kora (14–16. század) is sajátos templomépítészettel rendelkezett, amelynek legszebb példája a római Szent Péter-bazilika, a pápai templom. Később kialakult a barokk stílus (17–18. század), amely csupa mozgalmasság, csupa arany, a mennyei dicsőség tükörképe. A modern korban (19–20. század) sokféle, modern stílusú templom épült.

● Minden templomépítészeti stílus egy istenképet és a kor sajátos vallásosságát fejezi ki. Az

ókeresztény bazilikák Krisztust ábrázoló színpompás, ragyogó nagy mozaikjai arról árulkodnak, hogy annak a kornak a keresztényei a megváltó és megszabadító jóságos Jézus Krisztust helyezték hitük középpontjába. A román stílus vastag falaival, kis ablakaival, az ítélkező Krisztus domborműveivel a korai középkor vallásosságának jellegzetességét, az utolsó ítélettől való félelmet és egy szigorú istenképet közvetít. Ezzel szemben a gótika hatalmas ablakaival a mennyből érkező fényességet, kegyelmet, magasba törő falaival az ég felé törekvő ember vágyakozását, Isten hatalmas valóságát akarja visszaadni.

A gyulafehérvári székesegyház

Neked szól

Eljön az óra, és már itt is van, amikor az igazi imádók Lélekben és igazságban fogják imádni az Atyát, mert az Atya ilyen imádókat keres magának. Az Isten lélek, és akik őt imádják, Lélekben és igazságban kell őt imádniuk. **Jn 4, 24–25**

Út a Szentíráshoz

Szent János evangéliumában olvassuk, hogy Jézus találkozik egy szamariai asszonnyal, akivel beszédbe elegyedik. A szamariai nép és Jézus népe, a zsidóság között örökös vita folyt arról, hogy hol kell imádni istent: Szamariában, Garizim hegyén vagy a jeruzsálemi templomban. Jézus azonban nem tartotta fontosnak ezt a vitát. Őt az érdekelte, milyen lélekkel és szívvel imádja az ember Istent. Ha szíved és lelkiismereted tiszta, cselekedeteidet a szeretet és a jóság, a kedvesség és a szelídség indítja, igaz ember vagy. Azért van ez így, mert Isten csupa szeretet, és szeretetre teremtett téged is. Csak a szeretet tehet emberré, mert ebben hasonlóná válsz Istenhez. Ha igaz emberként élsz, az a mély tisztelet, amelyet szívedben Isten iránt érzel, valódi tisztelet, igazi imádás. Aki így lép be a templomba, az lélekben és igazságban tudja imádni Istent, hitelesen tud részt venni a szentmisén és az egyház imádságain. És még valami, ami nagyon fontos... Ha így élsz, minden cselekedeted imádság, istencicséret lesz, és az egész életedet átjárja és betölti az ima.

Neves emberek gondolatai

Bosco Szent János: *Kapaszkodj Istenbe, mint a madár: amikor énekel, remeg alatta az ág, de tudja, hogy tud repülni.*

John Henry Newman: *Istenem, szükségem van rád, hogy taníts napról napra, minden napnak a követelménye és szükséglete szerint.*

Egyéni munka

1. Készítsd el azoknak a képeknek és szobroknak a listáját, amelyek plébániatemplomodban találhatóak! Válassz ki egy képet vagy szobrot az általad készített listáról, és készíts részletesebb leírást róla!
2. Készíts rövid leírást templomod történetéről!
3. Másold le Túrmezei Erzsébet *Ünnep van, vasárnap!* című versét a lecke végéről, és készíts szép rajzot hozzá!

Csoportmunka

1. Csoportokban ismerkedjétek meg egy-egy templomépítészeti stílussal, majd mozaikcsoportokban osszátok meg egymással ismereteiteket! A tanultak gyakorlásához készítsetek villámkártyákat!
2. Kisebb csoportokban osszátok meg egymással a templomhoz kapcsolódó legkedvesebb élményeiteket! Minden csoport válasszon ki egyet az elhangzott történetek közül, és kis jelenetben mutassa be azt a többieknek!

Portfólióba

1. Készíts egy listát olyan cselekedetekről és magatartásmódookról, amelyek szerinted igaz emberré tehetnek téged! Indokold meg, miért gondold úgy, hogy ezek a cselekedetek Isten valódi tiszteletét jelentik!

2. Válassz ki egy híres erdélyi templomot a következők közül: székesegyházak (Gyulafehérvár, Temesvár, Nagyvárad, Szatmárnémeti), Szent Mihály-templom (Kolozsvár), Fekete-templom (Brassó), csíksomlyói kegytemplom stb.! Készíts képes ismertetőt róluk és történetükről!

3. Készíts fényképeket, rajzokat plébániatemplomokról, annak részeiről, tárgyairól, oltáiról! Vedd igénybe plébánosod segítségét a felkészüléshez! Készíts plakátot az anyagból!

A kolozsvári Szent Mihály-templom belső tere

Mikházai ferences templom

Túrmezei Erzsébet:
Ünnep van, vasárnap!

Ünnep van, vasárnap.
A harangok hangja
Mind azt mondja:
Kicsik-nagyok, gyertek
Isten hajlékába,
A templomba!

Isten szeret minket:
Jézust adta nekünk,
Van ránk gondja.
Hívó harangszóra
Siessünk örömmel
A templomba!

Zendüljön az ének!
Hallgassuk az igét
Imádkozva!
Hívó harangszóra
Siessünk mindnyájan
A templomba!

Erőt meríteni Krisztusból: a szentmise

A szentmise hitünk titkainak legmélyebb ünneplése: a keresztény lelki élet csúcsa és forrása. Amikor szentmisére gyülekezik a keresztény közösség, azért jön össze, hogy Jézus Krisztust szolgálja, és jelenlétének örüljön. Jézus ugyanis láthatatlan, isteni módon, személyesen jelen van a szentmisén, találkozni akar velünk. Jelenlétének legfontosabb formája az, amikor a kenyér és bor látható színében jön el hozzánk. Am ő tanít a felolvasott szentírási részletek által is, jelen van a résztvevő keresztények egymás iránti szeretetében, a másik emberben, és a miséző pap személyében, aki őt képviseli.

A szentmise a kereszténység legrégebb közös imádsága: már az őskeresztények idejében is ünnepelték. Minden vasárnap összejöttek a „kenyértörésre”, amelyet a testvéri szeretet jelével, a szeretetlakomával (agapéval) tettek teljessé. Szeretet és együttérzés nélkül Isten imádása nem tökéletes.

*...kenyeret adsz a földből, és bort,
hogy vidámítsa az ember szívét.*

Zsolt 104, 14–15

Az ige liturgiája

Ahogy mi emberek kétféleképpen tudjuk egymás iránti szeretetünket kifejezni, úgy a szentmisében Jézus is kétféleképpen fejezi ki irántunk való szeretetét. Így a szentmisének két fő része van.

Az emberek közötti találkozás és kapcsolat egyik módja a beszélgetés, a gondolatok és érzések megosztása. Így a szentmise első fő részének középpontjában is a szó, a tanítás áll. Vallási nyelven Isten szavát Isten igéjének is nevezzük. Ezért a szentmise ezen részének neve az ige liturgiája. A liturgia szó szolgálatot jelent: Isten szavának, a Szentírásnak énekes istendicsérettel egybekötött felolvasása és magyarázata szívünk szolgálata Jézusnak. Jézus élénk jön, és tanít bennünket, ahogyan egykor tanítványaival is tette. A pap beszéde, a homília Jézus és az egyház tanítását magyarázza, alkalmazza mindennapi életünkre. Mi pedig megnyitjuk szívünket, odafigyelünk a tanításra, amellyel a legteljesebb, boldog életre akar elvezetni bennünket.

Az Eucharisztia liturgiája

Életünk legszebb pillanatai közé tartozik az, amikor az ünnepi asztal köré ülünk szeretteinkkel és az étkezés és együttlét örömeivel ajándékozunk meg őket. Jézus az utolsó vacsorán az emberi élet ezen legszebb örömét áldotta meg, amikor először változtatta át a kenyeret és a bort az ő testévé és vérévé. Ma, amikor a szentmisén Jézus megbízottja, a pap elmondja az utolsó vacsora szavait, a kenyérben és borban Jézus jelenik meg számunkra. Valóságosan, mindennel együtt, amit értünk tett: megtestesülésével, szolgáló életével, önfeláldozó halálával és feltámadásával. A szentáldozásban Jézus maga táplál minket: az örök élet erejét adja nekünk, ahogyan a testi táplálék is erőnköt tartja fenn és gyarapítja. A szentmise második részét, amelyben ez a szent lakoma történik, az Eucharisztia, a hálaadás liturgiájának nevezzük.

A jó Isten áldása

E két fő részt a bevezető és szentmisét lezáró szertartás foglalja keretbe. A szentmise bevezető szertartásának lényege közösségteremtés és a megtisztulás, hogy tiszta lélekkel találkozhatunk Jézussal. A szentmise záró részének középpontjában az áldás áll. Isten megáld minket, hogy a kapott lelki táplálék mindennapjainkban erőt és világosságot adjon a szeretet cselekedeteihez.

Tudod-e?

- Az egyház arra ösztönöz minket, hogy tevékenyen vegyünk részt a szentmisén. Ez elsősorban azt jelenti, hogy figyelmesen és összeszedetten bekapcsolódunk a szentmisébe. A személyes bekapcsolódás során az igeliturgiát követő felajánlásban a kenyeret és bort Istennek ajánló pappal együtt jócselekedeteinket, szép pillanatainkat, nehézségeinket Istennek ajánljuk.

- Különleges tevékeny részvételi formák: a ministrálás, az olvasmány és szentlecke vagy egyetemes könyörgések szép, értő felolvasása, vagy megalkotása, bevezető gondolatok írása, ifjúsági misék szervezése stb.
- A szentmisében vannak változó énekek, ezeket a kántor választja ki a liturgikus időszak énekei közül. Az állandó énekek minden szentmisében ugyanazok. Ezek: *Uram irgalmazz (Kyrie)*, *Dicsőség (Gloria)*, *Szent vagy... (Sanctus)*, *Isten Báránya (Agnus Dei)*.

Tevékeny részvétel a szentmisében: egyetemes könyörgés

Neked szól

Aki eszi az én testemet, és issza az én véreimet, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon. Jn 6, 54

Út a Szentíráshoz

Az egészséges étkezés táplálja testünket. Belőle építkezünk, biológiai életünk belőle forrászik. De mi a helyzet lelki életünkkel? Jézus tudta, hogy a táplálékot jelképesen is érthetjük: van lelki táplálék is. Ő azonban ennél is tovább ment. A kenyeret és a bort saját testévé és vérévé változtatta. Azaz saját személyévé. Jézus a szeretet: értünk született erre a világra, értünk vállalta az emberi életet és értünk halt kereszthalált. Így mutatta meg, hogy Isten szeret bennünket és meg akar tisztítani és menteni. A szentáldozás találkozás ezzel a szeretettel: Jézus saját isteni életerejével ruházza fel lelkünket, megtisztítja és átalakítja azt, hogy alkalmas legyen a mennyei életre. Ezért mondja, hogy aki él a szentmisében a szentáldozással, azt feltámasztja az utolsó napon. Az egyház ezért ajánlja, hogy lehetőleg váljunk napi áldozókká, azaz naponta vegyünk részt szentmisén és járuljunk szentáldozáshoz.

Neves emberek gondolatai

Vianney Szent János: *Semmi sem olyan nagy, mint az Eucharisztia. Ha Istennek volna bármije, ami ennél értékesebb, nekünk adta volna.*

Kalkuttai Teréz anya: *Két ujjam között tartottam az ostyát és azt gondoltam: milyen kicsivé tette magát Jézus azért, hogy megmutassa nekünk, hogy ő nem vár nagy dolgokat tőlünk, csak kicsi dolgokat nagy szeretettel.*

Egyéni munka

1. Meséld el legszebb élményedet arról, amikor a fehér asztal mellett összegyűltetek szeretteiddel! Ne felejtsd ki megfogalmazni, mi volt az igazán szép benne!
2. Írj bevezető gondolatot egy Assisi Szent Ferenc napján tartott szentmiséhez!

Csoportmunka

1. Alkossatok szoborcsoportokat a következő témákkal: az ige liturgiája, áhítat, úrfelmutatás, szentáldozás! Zárjátok a gyakorlatokat egy közös szoborcsoporttal az utolsó vacsora témájára!
2. Négy csoportban, négy részre osztott lapokra minden csoporttag írjon fel a szentmise feladatul kapott részéből egy-egy mozzanatot, amelyre tapasztalatból emlékszik. A végén a szentmise sorrendje szerint csoportonként írjátok fel az eredményt a táblára!

Portfólióba

1. Írj imádságot, amelyben a kenyérrel és borral együtt felajánlod elmúlt heted szépségeit és nehézségeit Jézus Krisztusnak!
2. Esténként emlékezz vissza az eltelt napra, és írd össze, milyen lelki táplálékot kaptál környezetedből a nap folyamán. Emlékezz vissza minden bátorításra, mosolyra, barátságos gesztusra, a szeretet minden jelére! És mit adott te másoknak?

Szatmári egyházmegyes fiatalok szabadtéri szentmisén

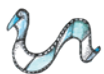
Sziénai Szent Katalin imája az Oltáriszentségről (részlet)

Ó, határtalan szeretet!
Ahogyan nekünk adtad önmagad,
Istenként és emberként egészen,
Úgy hagytad magad mindenestül eledelként számunkra,
Hogy amíg zarándokok vagyunk e földön,
Ne omoljunk össze kimerültségünkben,
Hanem erőt nyerjünk belőled, mennyei eledel.

Ének:
Áldozatok
hozzátok
(DU 153)

„Imádkozzál és dolgozzál!” Szent Benedek

Amikor megszülettünk, a szívünkbe volt írva, hogy saját helyünk van a világon. Isten szeretettel készítette elő ezt a helyet számunkra azért, hogy otthonosan, boldogan éljük életünket. Kezdetben családjunkban, aztán az iskolában, barátaink és szeretteink körében találjuk meg helyünket. De ez csak a felkészülés ideje. Igazi helyünket a teremtésben magunknak kell felismernünk és kivívnunk, és ez nehéz feladat.

Isten hívó szava

Nursiai Szent Benedek élete megtaníthat bennünket arra, hogyan hallhatja meg az ember szívében Isten hívó szavát, amellyel útjára hívja őt. Benedek 480 körül született Nursiában, a mai Olaszországban. Előkelő szülei tanulni küldték Rómába, valószínűleg azért, hogy ügyvéd lehessen. Egy nap aztán váratlanul háttal fordított Rómának és elhagyta az iskolát és a várost, vele a fényes pályát is. Remeteségbe vonult. Mi lehet az, ami egy ifjút arra készíthet, hogy mindent maga mögött hagyjon, és magányos életet kezdjen egy félreeső helyen? Benedek életrajzából tudjuk, hogy a hajdan csillogó, pezsgő főváros, Róma, a népvándorlás korában hanyatlásnak indult. Benedek kétkedően figyelte a város szórakozási lehetőségeit messzemenően kihasználó iskolatársai lézengését és semmittevését. Tanulmányai és a fényes életpálya kilátása sem tették igazán boldoggá. Lelkében egyre erősebbé vált a sejtés: az élet több, mint mindez. Saját utunkat kell megtalálnunk benne, amelyet Isten szeretete öröktől fogva nekünk készített. Ennek felismeréséhez pedig csend, magány és elmélyülés szükséges.

„Imádkozzál és dolgozzál!”

Szent Benedek ez után elvonult a világtól és évekig remetéskedett. Végül a csendben egyre világosabbá vált számára Isten szándéka. Az egészen Istennek szentelt, imádságos és alkotó munkában töltött élet az ő útja. Néhány társával 529 körül Monte Cassino hegyére vonult, és megalapította Európa első bencés közösségét és monostorát. A monostorban élő szerzetesek állhatatosságot, a szerzetesi szabályzat betartását és az apátnak szóló engedelmességet fogadtak egész életükre. Benedek szabályzattal, a *Regulával* fektette le a szerzetesi élet alapjait. A szerzetesrend jelszava az „Imádkozzál és dolgozzál!” mondatban fogalmazható meg. A szerzetesek napirendje szigorúan beosztott közös imaórákból (zsolozsmából) és testi munkából állt. Ám a *Regula* ennél

*Áldalak téged mindennap, és
dicsérem nevedet örökkön-örökké.*
Zsolt 145, 2

Nursiai Szent Benedek

sokkal több volt: a lelki élet útjának szabályait fogalmazta meg. A benedekrendi szerzetes tudta: az imádságban és az erények gyakorlásában töltött életnek át kell hatnia a munkát is. A csendnek és az elmélyülésnek értéke van és hatása a mindennapokra. A mindennapi élet minden mozzanata történhet Istenre figyeléssel, még az étkezés és alvás is. Csak tudatában kell lennünk az ő állandó jelenlétének és mindenben az ő tetszését kell keresnünk. Így vált Szent Benedek élete a történelem sok ezer kereszténye számára a tökéletesség követendő példájává.

Tudod-e?

- A szerzetes Istennek szenteli magát: a szabályzat betartására, tisztaságra, szegénységre és engedelmisségre tesz fogadalmat.
- A benedekrendi monastorok könyvmásoló műhelyeiben (scriptoriumaiban) szerzetesek mentették meg az ókori római és görög kultúra remekműveit a népvándorlás okozta pusztulástól az utókornak. Térítették, lelkipásztori munkájukkal megszelídítették a vad barbárok erkölceit. Iskoláikban műveltségre tanították a középkori Európa új népeit, akik a rómaiak és görögök helyét vették át a történelemben.
- A monastor élén máig az apát áll, akit egy előljáró (perjel) segít. A szerzetesek az apátnak feltétlen engedelmisséggel tartoznak. Ám az apátnak a *Regula* szerint a jóságos Atya irgalmával kell viseltetnie szerzeteseivel szemben.

A kolozsmonostori apátsági templom

Neked szól

Nem azért szálltam le a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem, hanem annak akaratát, aki küldött engem. Jn 6, 38

Út a Szentíráshoz

Olykor igen nehéz engedelmeskedni. Különösen, ha azt látod, hogy a nagyobbak, akiknek engedelmeskedned kell, maguk is követnek el hibákat. Szent Benedek, amikor az engedelmisségre inti *Regulájában* szerzeteseit, Jézus fenti szavait idézi. Nehéz megkülönböztetni az eseteket, amikor nem az erőnek engedünk, hanem az igazságnak teszünk eleget az engedelmisséggel. Nehéz azt is elfogadni, hogy vannak olyanok, akik korban, tudásban, tapasztalatban fölöttünk állnak. Ám látni kell azt is, hogy Jézus Atyával szembeni engedelmissége állította helyre az ember lázadásának és engedetlenségének következményeit. Az engedelmisség – ha magadra veszed – akár szabadságot is jelenthet.

Neves ember gondolata

Hippolyte Taine: „A benedekrendi szerzetes tüskék, bokrok között ágakból font kunyhót magának... Társaival feltörte a földet és épített. Felszedte a nyomorultakat, táplálta, gondozta, foglalkoztatta, megházasította őket; szentélye körül koldusok, szökevények, jobbágyok kerestek oltalmat. Tanyáiból lassanként falu, majd mezőváros lett, mert az ember, mihelyt aratásra számíthat, szívesen műveli a földet, s ha gyermekét eltarthatja, családátyává lesz.”

Egyéni munka

1. Foglald össze, miért vált Szent Benedek rendje fontossá az európai történelemben!
2. Írj fogalmazást a Szent Benedek életében beállt fordulatról *A magányba vonultam Istenért* címmel!

Csoportmunka

1. Készítsetek villámkártyákat a következő fogalmakról és gyakoroljátok be segítségükkel, mit jelentenek: szerzetesség, apát, monostor, perjel, scriptorium!
2. Készítsetek elő papírlapokat az ablak módszernek megfelelően. Mindenki írjon két olyan vívmányt saját „ablaktáblájába”, amely szerinte a bencés szerzetesség fontos ajándéka volt Európa számára!

Portfólióba

1. A *Tudod-e?* rovat alapján készítsd el egy képzelte benedekrendi monostor rajzát úgy, hogy minél több létesítmény szerepeljen rajta! Segítségképpen használhatsz képeket az internetről is!
2. Írj rövid imádságot, amelyben mindennapjaid legfontosabb tevékenységéhez kérsz Istentől segítséget (pl. imádság, tanulás, barátokkal való együttlét, játék stb.)!

Szent Benedek mindennapi imája (részlet)

Adj nekem, jóságos Jézusom (...),
A Te szavaidra hallgató fület,
A Te szépségedet szemlélő szemet,
A Te fölségedet magasztaló nyelvet,
Neked kedves életmódot,
A Tőled küldött bajokat elviselő békességet,
Hozzád vágyó hű kitartást,
És adj, Jézusom, boldog halált!
Jutalmazz jelenléteddel,
Fényes feltámadással,
És az örökké boldog életben add jutalmul ma-
gadat.

Zsolozsma (az imaórák liturgiája)

Ének: Szent Benedekhez (DU 277)

„Tegyétek, amit mond!” Mária által Jézushoz

Az újszövetségi Szentírásban van egy történet, amely egy igen vidám eseményről, egy lakodalomról, más szóval menyegzőről szól (Jn 2, 1–11). Ez a leírás nemcsak érdekes, de több szempontból jelentős is: Jézus ekkor tette az első csodáját, aminek kapcsán a közte és az édesanyja közötti bensőséges kapcsolat is megvilágítást nyert. A történet így segít megérteni azt is, milyen szerepet tölt be Mária megváltásunkban.

... kiválasztott edényem ő nekem.

Csel 9, 15

Nehéz helyzet a menyegzőn

A menyegzőt a galileai kisvárosban, Kánában tartották. Galilea a zsidók földjének három tartománya – Júdea, Szamaria és Galilea – közül a legészakibb volt. Kána Názárettől pár óra járásra található. Míg délen, Júdeában fényes lakodalmakat szerveztek, addig Galileában sokkal szerényebben ünnepeltek.

Mária talán már az előkészületeknél is segédkezett, Jézus és tanítványai később érkeztek. Azon a vidéken a bor megszokott ital volt, az egyszerűbb ünnepségekhez is felszolgálták. Itt talán a házigazda – mivel nem volt gazdag ember – túl keveset készített, vagy több vendég jelent meg, mint ahányra számított, hiszen elég korán elfogyott. A vőlegény minden bizonnyal nehéz helyzetbe került volna, ha ez kiderül, hiszen kibeszélés, sőt nevetség tárgyává is válhatott volna.

Jézus isteni ereje

És akkor valami egészen különös következett. Mária felhívta Jézus figyelmét a helyzetre: „Nincs boruk.” Meglepő, hogy ő – vendégként – ennyire figyelmes volt. Jézus egy pillanatra mintha elutasította volna kérését, jelezve, hogy ő mindenek előtt a mennyei Atya szolgálatában áll („Még nem jött el az órám!”). Ám aztán minden további kérdezősködés és feltűnés nélkül segített. A víz borrá változtatásánál Jézus isteni ereje mutatkozott meg, de ugyanakkor az is, hogy édesanyja szava sokat jelentett számára. Mária viselkedése szintén különös volt: a leírás értelmében ő már akkor kérte a szolgákat, hogy tegyenek meg mindent, amit Jézus mond, amikor még nem volt biztos, hogy csodát tesz. Az édesanya tehát nagyon jól ismerte a fiát, tudta, hogy megtalálja a segítség módját. Pedig a kánai menyegző vőlegénye nem életszükségletben szenvedett hiányt...

Mária közbenjáró

A Biblia tanúsága szerint Jézus nem tett csodát azelőtt, Mária mégis hitt az ő isteni erejében. Lélekben egészen mélyen összekapcsolódtak, és ez a bensőséges kapcsolat a földi életen túl is fennáll közöttük. Ez az alapja annak, hogy Máriát ma is közbenjárónak

Bartolomé Esteban Murillo: A kánai menyegző

tekintjük. Hitünk szerint az ő Jézushoz való testi-lelki közelsége, bűn nélkülisége és istenanyai méltósága révén összehasonlíthatatlanul hatékonyabb a közbenjárása, mint bármely más szentté. Éppen ezért forduljunk mi is bátran hozzá imáinkkal!

Tudod-e?

- A kánai menyegző története azt is mutatja, hogy Jézus és Mária nem az elvonulást, hanem az emberek között töltött tevékeny életet hirdette. Hozzájuk hasonlóan az egyháznak is a világban kell végeznie a tőle örökölt szolgálatot. Nem azt kell várni, hogy az emberek jöjjenek hozzánk, nekünk kell az emberekhez vinnünk a jó Isten szeretetét.
- Mária Jézus édesanyja, és lélekben a legközelebb áll Fiához. Az istenanyaság minden teremtménynél nagyobb méltóságot kölcsönöz neki. Méltósága felülmúlja az angyalokét is, ezért is nevezzük a világmindenség királynőjének. Éva paradicsomi engedetlenségével ellentétben, amely halált hozott az embernek, Mária teljes önatadása Istennek, életet adott.
- Mária közbenjárását nem szabad Jézus feletti uralkodásként felfogni. Az ő magatartásának lényege: Jézushoz kapcsolni az embereket. Égi közbenjárásával is ezt teszi.
- Mária példája Jézusra figyelni tanít bennünket. Ez a magatartás alakítja ki bennünk is a „máriás lelkületet”.

A csíksomlyói kegyszobor

Neked szól

Mert minden értetek van, hogy a kegyelem bőséges kiáradása miatt egyre többen adjanak hálát Isten dicsőségére. 2Kor 4, 15

Út a Szentíráshoz

A korintusi egyháznak írt második levelében Pál apostol egy újabb utazást is előkészít hozzájuk, de a krisztusi tanítás értelmezését és a helyes keresztény életre buzdítást sem mulasztja el. „Minden értetek van” – írja, s ezt elsősorban a saját szolgálatára érti, amit Krisztustól eredeztet és Isten dicsőségére végez. Ilyen módon azt is tanítja, hogy a jó Isten szeretetében gyökerező életet élők őt dicsőítik meg tetteikkel, és így sokakat visszavezetnek hozzá. Jézus csodáinak is legfőbb célja Isten dicsőségének a bemutatása volt. Az, hogy az emberek elhiggyék, ő nemcsak egyszerű földi ember, hanem Isten Fia, a Messiás. Jézus esetében – egyebek mellett – a csodák, majd az apostolok és a mi szolgálataink által a jó Isten végtelen szeretetében való hit kell növekedjen az emberekben.

Neves ember gondolata

Kalkuttai Teréz anya: *Váljunk Jézus szívéből áradó szeretettől teljes szívökké, Mária segítségével: mindenki a maga módján, és együtt mindannyian. Gyermekeim, itt rejtőzik a szentség, amelyre rendeltettünk: megismerni Jézust, szeretni Jézust, szolgálni Jézust.*

Egyéni munka

1. Olvasd el a kánai menyegző történetét (Jn 2, 1–11), és írd jellemzést Máriáról!
2. Keresd művészi képi ábrázolásokat Máriáról és Jézusról, és készíts bemutató leírást a festményről!

Csoportmunka

1. Olvassátok el figyelmesen a kánai menyegző leírását és külön csoportokban írjatok naplóbejegyzést a következő szereplők szemszögéből: Mária, násznagy, vőlegény, szolgák!
2. Gondolkozzatok el azon egyenként, hogy életetekkel milyen módon tudnátok mind hitelesebben hirdetni Isten dicsőségét! Csoportban osszátok meg egymással gondolataitokat!

Portfólióba

1. Egyházmegyed honlapján nézz utána, hol vannak Mária tiszteletére szentelt templomok! Sorold fel minél többet, és írd rövid ismertetőt is hozzájuk! Próbáld számba venni egyházmegyed legművészebb Mária ábrázolásait is!
2. Készíts gyűjteményt szép Mária-imádságokból!
3. Mutasd be híres magyar kegyhelyeinket: a csíksomlyói és a máriaradni templomot!
4. Túrmezei Erzsébet alábbi versének felhasználásával készíts szépen díszített plakátot!

Főoltárkép a temesvár-gyárvárosi Magyarok Nagyasszonya templomból

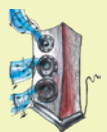
Túrmezei Erzsébet: *Üres edények*

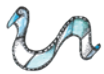
*„Lásd, üres edény vagyok, Uram! Tölts meg!
Gyenge vagyok a hitben. Erősíts meg!” Luther Márton*

Milyen csodálatos Isten vagy!
Jézusban ránc ragyog irgalmas arcod.
Szegény, üres edényeidet
végtelen türelemmel számontartod,
s kész vagy mindennap megtölteni mindet
új hittel, szeretettel, új erővel,
mások terhét örömezt viselővel...
köztük üres kis edényedet, engem!

Hiszen forrásod kiapadhatatlan.
Sose kell sírnom, hogy üres maradtam.
Sose kell hasznavehetetlen,
üres edénnyé lennem!

Ének:
Üdvözlégy, Mária (DU 238, H 196)

Loyolai Szent Ignác

A nagyböjti szent időben egyházunk az önvizsgálatra és lelki megújulásra irányítja figyelmünket. Ebben segítségünkre lehet a jezsuita rend alapítója, Loyolai Szent Ignác is, akit nagy megtérőként tartunk számon. Az ő életpéldája és a jezsuiták által követett lelkiség a jó Isten szeretetébe vezet minket.

Távol Istentől

Ignác a Spanyolország területén található Baszkföldön született 1491-ben, a De Loyola nemesi családban, szülei 12., utolsó gyermekeként. Körülbelül 15 éves volt, amikor a királyi főkincstáros elkérte édesapjától, hogy pompás háztartásában saját gyermekeként nevelje fel, és később bevezesse az udvar világába. Ignác tíz évig élt apródként és elegáns udvaroncként, de a csínytevések sem álltak távol tőle. Később egyik társa „a pompás ruhák és a jó élet barátjaként” emlékezett rá. Maga is beismerte, hogy „tetszését találta a fegyveres gyakorlatokban, és erős, hiú vágyat táplált, hogy hírnevet szerezzen magának”. A családi házból hozott mély hite nem hagyta el, de a testi vágyak is le tudták győzni.

Nagy fordulat

Ignác 1521 pünkösd vasárnapján a baszk tűzérés soraiban harcolt a francia megszállók ellen, amikor egy ágyúgolyó eltalálta a lábát. Ez az esemény döntő fordulatot hozott életében. Gyógyítása érdekében mindent megtettek az orvosok, de sebesült lába rövidebb lett. Hosszú ideig kellett feküdnie otthon, Loyolában a kastélyukban. Olvasnivalót kért, de csak *Jézus élete* és a *Szentek élete* volt otthon. Előbb kedvtelenül olvasgatott, de aztán egészen a könyvek hatása alá került. Lelkében komoly változás történt, nagy erővel vonzotta a magány, aztán zarándoklatokra készült. A Montserrat hegy közelében fekvő Manresában majdnem egy évet töltött, ott írta meg híres *Lelkigyakorlatos könyvét*. Itt a kétségekig fokozódó lelki gyötrődés is utolérte, de misztikus látomásban is része volt. A látomás nyomán megundorodott korábbi bűnös életétől és Mária lett „szívének fönnséges asszonya”, akinek egyik kegyhelyén örök tisztasági fogadalmat tett.

Mindent Isten nagyobb dicsőségére!

Montserrat hegyéről Jeruzsálembe indult zarándoklatra. Durva kendervászon zsákruhát, derekára kötelet, zarándokbotot lopótökökkel és beteg lábára hánccsszandált vásárolt, nyakába fakeresztet akasztott, és magát csak „zarándoknak” nevezte. Jeruzsálemből visszatérve rájött, hogy tanulnia kell, ha segíteni akar a lelkeken. Több mint tíz évet tanult és közben

*Magasztaltassék föl Isten az egek fölé,
és dicsőséged minden föld fölé!*
Zsolt 57, 6

Peter Paul Rubens: Loyolai Szent Ignác

lelkigyakorlatokkal segítette az embereket életük megváltoztatásában. Ilyenfajta tevékenysége újnak számított az egyházban, ezért néha összeütközésbe is került az egyházi körökkel. Ezek nem csorbították egyházhoz való hűségét. Közben társak gyűltek köré, akik miután elvégezték nála a lelkigyakorlatokat, arra a következtetésre jutottak, hogy „teljesen szakítanak a világgal, és a szegénység és a kereszt útjára lépnek”. Ideáljuk az apostolok élete volt. 1534. augusztus 15-én közös fogadalommal pecsételték meg barátságukat Párizsban. Mindnyájukat pappá szentelték és lelkigyakorlat adással kezdtek foglalkozni. Közösségüket renddé alakították, amelynek *Jézus Társasága* lett a neve. Az *Omnia ad maiorem Dei gloriam!* – *Mindent Isten nagyobb dicsőségére!* jelszót választó jezsuiták első elöljárója Ignác volt.

Tudod-e?

- Ignác három évtizedet munkálkodott jezsuitaként. 1556. július 31-én halt meg. 1622-ben avatták szentté. Liturgikus emléknapja július 31.

- Létszáma alapján a jezsuita rend a katolikus egyház legnagyobb létszámú szerzetes közössége. Tagjai a világ 126 országában vannak jelen. Elsősorban lelkigyakorlatokkal, tanítással és a médiával foglalkoznak, valamint szociális és egyéb lelkipásztori tevékenységet végeznek.

- Ferenc pápa az első a történelemben, akit jezsuita szerzetesként választottak pápává. 1958-ban, 22 éves korában lépett be a jezsuita rendbe.

- A jezsuiták – megszakításokkal – 1571-től vannak jelen Erdélyben. Jelenleg Marosvásárhelyen és Szatmárnémetiben működnek magyar jezsuita rendházak.

A jezsuita jelkép Jézus nevének görög rövidítéséből származó monogram

Neked szól

Akár esztek, akár isztek, és bármi mást tesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek. 1Kor 10, 31

Út a Szentíráshoz

Pál apostol a korintusi egyház erkölcsi és lelki életének erősítése érdekében részletes tanítást közöl első levelében. Fenti gondolata ennek összefoglalójaként is értelmezhető. Azt hangsúlyozza, hogy a keresztény ember minden tetteivel az őt teremtő és éltető jó Istenre kell rámutasson. Amennyiben a szeretet és a jószág ragyog át tetteinken, őt dicsőítjük. - Megtérése előtti életével Loyolai Ignác csak saját dicsőségét kereste, s ez nem is hozott lelki békét számára. Amikor mélyebben megismerte Jézus alázatát és szeretetét példázó életét, és megértette, hogy ezzel valójában a legigazibb boldogság forrását, a mennyei Atyát mutatta meg az embereknek, elfordult korábbi életmódjától, és azontúl egy célja volt: mindent Isten nagyobb dicsőségére tenni. A nagybőjti szent időben keressük a tisztulást, az újrakezdés lehetőségeit, és kérjük a jó Istent, hogy segítse kibontakozni bennünk a megkezdett életet, amely Isten dicsőségét sugározza szét környezetünknek.

Neves emberek gondolatai

Anthony de Mello SJ: *Nincs egyetlen pillanat sem az életemben, amikor ne lenne meg mindenem, ami a boldogsághoz szükséges. Boldogtalanságodnak az az oka, hogy arra figyelsz, amid nincs, ahelyett, hogy arra összpontosítanál, amid éppen most van.*

Jálics Ferenc SJ: *A csenden keresztül kerülhetünk a legközelebb Istenhez.*

Mustó Péter SJ: *Ha az Isten szeretete, derűje él a lelkemben, ha el tudom fogadni mindazt, amit az élet hoz, és Isten kezéből veszem mindezt, akkor fogok tudni tenni azért, hogy a világ jobbra váljon.*

Egyéni munka

1. Olvasd el Loyolai Szent Ignác történetét és írd jellemzést róla *Ignác, Jézus katonája* címmel!
2. Keress az interneten Szent Ignác-gondolatokat és készíts szép gyűjteményt belőlük!

Csoportmunka

1. Olvassátok el a lecke szövegeit és kisebb csoportokban készítsetek villámkártyákat az új ismeretekből, majd a csoportok cseréljék ki egymás között a kártyákat!
2. Kiscsoportban készítsetek fürtábrát, amellyel jelzitek mindazt, amivel ti tudtok mind többet tenni Isten nagyobb dicsőségére! Minden csoport tervezzen egy állóképet a sorolt erények valamelyikének felhasználásával!

Portfólióba

1. Mutasd be az Erdélyben élő magyar jezsuiták tevékenységét!
2. Nézd meg az *A misszió* című filmet és írd ismertetőt róla! Jellemezd a számodra legkedvesebb szereplőjét!

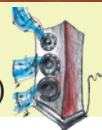

Loyolai Szent Ignác:
A teljes önátadás imája

Vedd el, Uram, egész szabadságomat.
Vedd el emlékezetemet, vedd el értelmemet, vedd el egész akaratomat.
Amim van és amit birtokolok, Te ajándékoztad nekem.
Most teljesen és egészen visszaadom neked és átadom, hogy Te irányítsd akaratod szerint.
Csak szeretetteddel ajándékozz meg kegyelmedben, és gazdag leszek, s már nem keresek semmi mást. Ámen.

Ének: Kik követtetek engem (DU 253/c)

„VEGYÉTEK ÉS EGYÉTEK!” AZ EUCHARISZTIA

Az ember a jó Isten világának része, s a szeretet az egyetlen éltető erő számára. Minden más csak gátolja igazi kiteljesedését, és eltévelyedéséhez vezet. Szabad döntései által útjai néha messzire visznek az igazi otthonától, de biztos visszaút is van számára.

Az isteni húség ünnepe

Az ó- és újszövetségi Szentírásban számos történetet találunk az emberi tévelygésekről, azok következményeiről. Sokfelé barangolt, sokat szenvedett az önmagára kiválasztotként tekintő zsidó nép is, ám sorsának jobbra fordulásáért mindig az egyetlenként ismert Istennek adott hálát. Így volt ez az Egyiptomból való szabadulással kapcsolatosan is. A szolgasors után az ígéret földje felé indulásra nyílt számára lehetőség, s ez akkora eseménynek számított, hogy külön hálaadó ünnepet, sőt főünnepet is rendelt hozzá. *A zsidó húsvét megüléséhez családi vacsora is kapcsolódott, sajátos étkezéssel és imádságokkal.* „Adjatok hálát az Úrnak, mert jó: irgalma örökké tart” – imádkozták és imádkozzák ma is húsvétkor a 117. zsoltárt (Zsolt 117, 1–2) a zsidó családok.

Az Istennel való egyesülés ünnepe

Az évszázados húsvétünnepelést Jézus más síkra emelte, amikor kereszthalála előtt utolsó vacsorára hívta apostolait. Ezen a vacsorán elővetelezte áldozatát, amit másnap beteljesített. Életáldozata az ő szavaival és a Szentlélek közreműködésével lett jelenvalóvá: a kovásztalan kenyér titokzatos módon Krisztus testévé, a bor pedig az ő vérévé alakult át. Ilyen módon az ember már nemcsak emlékezni tud az isteni irgalmasságra, hanem az átlényegült étel és ital magához vétele során legmélyebben közösségre is tud lépni Istenével. Jézus e több aktusból álló cselekedettel alapította az **Oltáriszentséget** (más néven **Eucharisziát**), ami istentiszteletünk középpontja, szeretetünknek pedig forrása és csúcsa. Az Eucharisztia alapításáról a három szinoptikus evangélistánál, Márknál, Lukácsnál és Máténál, valamint Szent Pál apostol egyik levelében is olvasunk (1Kor 11, 23–26).

„Miközben ettek, fogta a kenyeret...” (Mk 14, 22). Jézus olyan alkalmat választott ehhez a tethez, amikor egészen földi dologra, a fizikai test táplálására irányult mindenki figyelme. Ilyen módon ebben a mozdulatban egy nagy „ígent” is látunk mindarra, ami földi: az anyagi világ is értékes, hiszen ez is a jó Istentől akart egységhez tartozik.

„...hálát adott, megtörte, és odaadta nekim” (Lk 22, 19). Ettől a cselekedettől sem marad el a hálaadás (eucharisteo) Istennek, akitől minden élet származik. Egyben saját életünk ajándék voltára is emlékeztet, amit szintén másokkal kell „megtörnünk”, megosztanunk, ahogyan Jézus is tette azt a sajátjával.

„Vegyétek és egyétek, ez az én testem” (Mt 26, 26) – „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem” (Mt 26, 27–28). Ezekben a kijelentésekben a többes szám különösen fontos: Krisztus mindenkit odakapcsol az áldozathoz, és meghív az áldozati lakomára. Ő az örök áldozatot bemutató főpap, és ő az áldozat is, hiszen önmagát ajánlja fel az Atyának. Mindnyájunkkal „megosztja” testét és véré, így önmagával és egymással is közösségbe kapcsol bennünket.

Örök liturgia

Az alapítási elbeszéléseknél használt kifejezések (kezebe vette, hálát adott, megtörte és adta) több alkalommal megtalálhatóak az evangéliumokban Jézus csodáinál.

Asztalt terítettél számomra (...) és kelyhem csordultig töltötted.
Zsolt 23, 5

Peter Paul Rubens: Utolsó vacsora

Ez a négy kifejezés a szentmisében az **Eucharisztia liturgiájának** négy lényeges elemét jeleníti meg: az adományok oltárra helyezését, az alapítás elbeszélését (ez az eucharisztikus ima része), az Eucharisztia megtörését és a szentáldozást. Jézus maga adott utasítást apostolainak, hogy az ismétlődő cselekmény az ő emlékeztetőre történjen (1Kor 11, 25). Az Eucharishtiában új értelmet ad a jó Isten által felajánlott szövetségnek: az ő vére az új és örök szövetséget pecsételi meg. *Itt már nem csak Istenre mutató, de vele való egyesülés is történik.* Az utolsó vacsora óta egyházunk folyamatosan ünnepli az Eucharishtiát, és minden bizonnyal így lesz ez a történelem végéig.

Tudod-e?

- Az **eucharisztia** görög eredetű szó, az eu (jó) és a kharisz (kegyelem, kegyelmi adomány) szavakból alakult ki, jelentése: hálaadás. A szentséget Jézus alapította, és jelen van benne az ő valóságos teste és vére. A szentség anyaga a búzából készült kenyér és a szőlőből készült bor. A szentség akkor jön létre, amikor a pap a misében az eucharisztikus imában kimondja az átváltoztatás szavait. Itt történik az átlényegülés: a kenyér (ostya) egész lényege Krisztus testévé, Krisztus testének lényegévé, illetve a bor egész lényege Krisztus vérévé, Krisztus vérenek lényegévé változik át. Az Eucharishtiában a kenyér és a bor érzékelhető sajátossága, színe változatlanul megmarad.

- **Az Eucharisztia liturgiája** a szentmise második része. A kenyér és a bor előkészítésével kezdődik, közben a hívek saját felajánlásokat tesznek. A felajánló könyörgést a pap által mondott hálaadó ima, majd a *Sanctus* követi. Ezután következik az eucharisztikus ima, melynek során a pap lehívja a Szentlelket az adományokra (*epiklézis*), felidézi az utolsó vacsora történéseit, és Jézus szavait megismételve a kenyeret és bort Krisztus testévé és vérévé változtatja. Átváltoztatás (*consecratio*) után a pap mindkét szín alatt jól láthatóan magasba emeli Krisztus Testét és Véré: ez az úrfelmutatás. Aztán megemlékezik az élő és megholt hívőkről, imádkozik az egyház egységéért, végül ismét felemeli Krisztus testét és véré, miközben így imádkozik: „Óáltala, ővele és őbenne a tiéd, mindenható Atyaisten, a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség, mindörökkön örökké!” Ezt követi a Miatyánk, a békéért mondott ima, a kiengesztelődés és a pap áldozása, majd az *Isten báránya* kezdetű ének éneklése és a hívek áldozása.

- **Az Oltáriszentség ünnepe** – Az Oltáriszentséget külön napon – *Úrnapján* – ünnepli egyházunk, a pünkösöd utáni tizedik napon (csütörtökön). Az ünnep fő eseménye a körmenet, amelyen körülhordozzák az Oltáriszentséget. A körmenet útvonala mentén négy lombsátor alá oltárt állítanak fel az ott tartandó rövid szertartás (evangéliuméneklés és áldás) céljára. Az Eucharisztia útvonala a Nap éves pályáját jelképezi, és a pap a négy égtáj felé ad szentségi áldást.

Neked szól

Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az bennem marad, és én őbenne. Jn 6, 56

Út a Szentíráshoz

A szinoptikus evangélistáktól eltérően János apostol az utolsó vacsora elbeszélésekor nem idézi fel az Eucharisztia alapító szavait, de náluk mégis jóval hosszabban foglalkozik ezzel a szentséggel. A hatodik fejezetben különösen is sokat ír róla.

A csodálatos kenyérszaporítás után Jézus hosszasan tanít a „mennyei kenyérről”. El lehet képzelni, hányan megütköztek a fenti gondolatokon. Mi tudjuk, ő nem az értelemnek szánta azokat. Az Oltáriszentségben való jelenléte hittitok számunkra, amihez leginkább a szívünkkel tudunk közel kerülni. Ez a szentség lelki szinten egyesít Krisztussal és a többi kereszténnyel. A szöveg azt próbálja érzékeltetni, hogy a szentáldozásban visszatérünk isteni forrásunkhoz, eggyé válunk vele. Ez az egység hatalmas erőt ad a földi életben, és a halál után is megmarad. Így találjuk meg igazi énünket: azok vagyunk igazán, akik Istenben vagyunk. Ez az, ami örök bennünk. Minden más elmúlik.

Ébredj tudatára!

– Miért... miért... miért? – akarta tudni a tanítvány, amikor megdöbbenésére a Mester szilárdan kitarzott abbéli elhatározásában, hogy alig huszonnégy órával a befogadása után most azonnal el kell hagynia a kolostort.

– Azért, mert nincs szükséged mesterre. Én ugyan megmutathatom neked az utat, de csak te tudod azt végigjárni. Megmutathatom neked a vizet, de csak te tudsz belőle inni. Miért vesztegeted az idődet itt azzal, hogy tágra nyílt szemekkel bámulj engem? Tudod az utat. Menj! A víz itt van előtted. Igyál!

(Anthony de Mello: *Abszurd egypercesek*)

Kérdés: *Nem elég, ha csak szentmisét „hallgatok”?*

A szentmise kifejezetten közösségi ünnep, ahol egy asztal köré jönnek össze a résztvevők. Azon az utolsó vacsorán Jézus nagyon határozottan szólt: „Vegyétek és egyétek!” Kivétel nélkül mindenkire értette ezt. Ő tudta, hogy milyen kegyelmi ajándékot jelent mindenki számára a tiszta lélekkel magához vett Oltáriszentség. Épp a tévelygéseink miatt... Nem ugyanaz az erő tölt el bennünket, ha csak szemléljük Krisztust, vagy egyesülünk is vele. Végtelen szeretetével ő ezt ajánlja fel nekünk, a mi javunkra, akkor ne is érzük be kevesebbel!

Egyéni munka

1. Olvasd el a lecke szövegeit, majd János evangéliumából a kenyérszaporításról és a mennyei kenyérről szóló részeket, és írd fogalmazást *Isten kenyere életet ad a világnak* címmel!

2. Írj le minél több, az Eucharisziát dicsőítő egyházi éneket! Tanuld is meg őket!

Csoportmunka

1. Külön csoportokban elemezzétek a Mk 14, 22–25; Lk 22, 14–20; Mt 26, 26–28; 1Kor 11, 23–26 részeket, majd mozaikcsoportokban osszátok meg egymással azt, amit olvastatok!

2. Gondoljatok vissza egy emlékezetes szentáldozásokra, és csoportban osszátok meg egymással élményeiteket!

Portfólióba

1. Nézd meg, az egyházi év milyen időszakában járunk, és vedd számba a heti szentmisékben felolvasásra kerülő szövegeket!

2. Mutasd be templomod monstranciáját leírással és képsorozattal!

3. Készíts vetített képes bemutatót egy szép *Sanctus* énekre!

4. Ismertesd neves zeneszerzők híres miséinek egy-egy részét!

5. Készíts szépen díszített összeállítást az Oltáriszentséghez kapcsolódó imákból!

Jó gyakorlatok

Tisztán tartom lelkemet, hogy minden szentmisében szentáldozáshoz járulhassak.

Részt veszek a szentségimádási alkalmakon.

Gyakran betérek a templomba, hogy csendesen imádjam az Oltáriszentségben jelen lévő Krisztust.

Művészi szép

Úrmutató, szentségmutató (monstrancia)

Az úrmutató az Eucharisztia ünnepélyes megmutatására szolgáló, díszes megmunkálású liturgikus tárgy, amit ünnepélyes szentségkítételkor (szentségimádás) vagy körmenet alkalmával használnak. Alsó része a kehelyéhez hasonló felépítésű, a felső rész kezdetben torony, kápolna vagy oltárkép formájú volt. Ezek a formák az egyházra utaltak. A 16. századtól a szentostyát üveg- vagy kristályhengerbe helyezték, majd a 17. századtól lángoló sugarú nap formával vették körül. Ez az isteni fényességet és méltóságot jelzi. A fémrészek ezéért aranyból vagy aranyozással készültek, és gazdagon díszítettek. A középrész üvegezett, benne egy holdsarló alakú állvánnyal, amely az átváltoztatott ostyát tartja.

A szentségtartó Mária-jelkép is, azt példázza, hogy Jézus testének első „tartója” az ő méhe volt. A sugaras forma a női öl ősi jelképeként is felfogható, a holdsarló pedig mint a nőiség szimbóluma öleli, tartja, mutatja a Gyermekeket.

A szentmise Sanctusa

Az Oltáriszentséggel kapcsolatosan gazdag ének- és zeneanyag is született a történelem folyamán. A legelső időkben Dávid király zsoltárait énekelték a szentmisékben, majd igen korán megjelentek a másfajta énekek is.

Úrnapi körmeneten Böcskei László váradi püspök

Mind között a legelterjedtebb és legnépszerűbb a szentmise *Sanctusa* (*Szent vagy!* éneke), amiben az égi és földi egyház közös dicsőítése szólal meg. Tulajdonképpen a pap hálaadó imájának, a prefációnak a folytatásaként, az átváltoztatás előtt hangzik el, dicsőítve a mindenség Urának szentségét. 529 óta kötelező része a szentmisének. Az ének első része („*Szent vagy, szent vagy, szent vagy, mindenség Ura, Istene! Dicsőséged betölti a mennyet és a földet. Hozsanna a magasságban!*”) az ószövetségi Izaiás próféta égi látomásából (Iz 6, 1) van átvéve, kis változtatással, illetve Szent János apostol szavait hozza. A második rész („*Aldott, aki jön az Úr nevében! Hozsanna a magasságban!*”) a 117. zsoltár, illetve az azt felhasználó Máté evangéliuma (Mt 21, 9) egy-egy mondatát idézi.

Imasarak

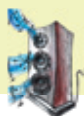

Chiara Lubich:

Nálunk maradtál (részlet)

Imádunk Téged, Urunk, a világ összes tabernákulumában. Köztünk vannak, értünk vannak itt. Nincsenek olyan távol, mint a csillagok az égbolton, bár azokat is nekünk adtad. Mindenütt találkozhatunk Veled, csillagoknak és minden teremtménynek Királya! Hála Neked, Uram, ezért a mérhetetlen ajándékért. A menny leszállott a földre. A csillagos ég kicsi. A föld nagy, mert tele van hintve az Eucharisziával: Isten velünk, Isten közöttünk, Isten értünk!

Ének: *Aki eszi az én testemet* – DU 160/d

A székelyudvarhelyi Szent Miklós-templom szentsírjánál

A MEGTÉRÉS – SZENT PÁL APOSTOL

Pál apostol személye és élettörténete ismerős már számunkra. Talán a legjelentősebb apostol volt, a „pogányok apostola”, aki megnyitotta a megváltás örömhírének útját az egész világ felé. Életét annak szentelte, hogy lehetetlent nem ismerve, sokszor az életveszélyt is vállalva eljuttassa az evangéliumot a világ végső határáig. De mi indította őt erre? *Honnan a páratlan erő és a bátorság, hogy szinte emberfeletti dolgokat tegyen, életét kockáztassa, majd oda is adja Jézusért?* A választ Pál apostol nagy megtérésélményében találjuk meg.

Vakság és látás

A keresztényeket üldöző Pál apostolt **Damaszkusz** előtt az Úr megállásra kényszeríti. Megjelenik neki, Pál pedig lefordul a magas lóról, és látja őt. *De mit jelent látni?* Látáson többnyire azt értjük, hogy a szemünkkel érzékeljük azt, ami előttünk van, és látható. Később, iskolai tanulmányaink során, fizikából, biológiából, kémiából azt is megtanuljuk, hogy a látható dolgok láthatatlan elemekből épülnek fel. Az élő szervezetek sejtekből, a sejtek molekulákból, a molekulák atomokból. Ám ez már elérhetetlen szemünk számára, csak a műszereinkkel tehetjük láthatóvá őket. Már ez is mutatja, hogy amit a szemünkkel látunk, az nem minden. Ám amikor elemi erővel tapasztalja meg valaki azt, hogy egy minden láthatót és láthatatlant felülmúló, mindennél nagyobb Valaki a kezében tart, irányít és élte minden létező dolgot, akkor nyeri el a teljes látást. Az apostol később úgy írta ezt le, hogy Jézus *látni engedte magát*. Ő itt van, és tapasztalni engedi magát minden ember számára, aki felkészült erre. Pál élménye nem volt ijesztő, rémítő. Jézus nem vonta felelősségre, hanem végtelen szelídséggel, szinte szomorúsággal kérdezte meg őt: „Saul, Saul, mért üldözöl engem?” (Csel 9, 4) A keresztényüldöző fiatal farizeus az élmény hatására elveszítette szeme látását. Régi szemének halála volt ez. Később, amikor Ananiástól elfogadta a keresztséget, egyből visszanyerte látását. Új szemet nyert, új látást, másképp látta már a világot és az életet. Megértette, hogy a feltámadott Jézus jelen van mindenhol, és ő küldi őt új életútra. Jézus élő Istenként és Úrként való felismerése az első lépése minden megtérésnek.

Meghalni a régi embernek – új emberré válni

Sokan azt értik megtérésen, amikor a rossz ember jóvá lesz. Felismeri a jót, és azt cselekszi, láthatóan megváltozik az élete. És ez igaz is. Az igazi megtérés jó irányba változtatja meg az életvitelt. Ám ez nem elégséges. Keresztény értelemben csak a Krisztus személyéhez kapcsolódó megváltozás számít megtérésnek.

Vegyük példának Pál apostolt. Pál apostol nem volt rossz, megrögzötten bűnös ember megtérése előtt sem. Amikor azonban személyesen tapasztalta Isten jóságát a Jézussal való találkozásban, fordulat állt be az életében. Rájött arra, hogy csak az nevezhető jónak, aki engedi, hogy Isten végtelen jósága rajta, a porszemnyi emberen, mint eszközön keresztül érjen el a többi emberhez.

Megmutatod nekem az élet útját, az öröm teljességét színed előtt és a gyönyörűséget jobbadon mindörökké. Zsolt 16, 11

Andrea Schiavone: Szent Pál megtérése

Pál megkapó módon fejezi ki leveleiben, amit így megélt: a megtért ember él, de már nem ő él, hanem Krisztus él benne. Krisztussal keresztre feszítették, és feltámadt az új életre (Gal 2, 20). Meghalt a bűnnek, és feltámadt az új életre (Róm 6, 11). Levetkőzte a régi embert, és felöltözött az újba (Ef 4, 22–24).

Sőt, Pál apostol több levelében is **új teremtményről** beszél (2Kor 5, 17): a feltámadott Jézussal való találkozás újratemtette őt. Csak az nevezhető megtért embernek tehát, aki találkozik Jézussal, felismeri és átérzi szerető jóságát, megbocsátását, irgalmát minden élőlény iránt, és engedi, hogy élete olyan legyen, mint a Jézusé. A keresztény hagyomány Krisztus követésének nevezi ezt.

A megtérés: Isten ígérete

Isten mindenkinek megígérte azt, hogy megadja a megtérés lehetőségét. Ezt nem lehet saját teljesítményből, erőlködésből elérni. Ez kegyelem. Bármennyire is erőlködünk, hogy jók legyünk, ettől még csak Saullá válunk, nem Pál apostollá.

Am a Jézussal való találkozást és életünk megváltozását *elő lehet készíteni.* Mivel? Azzal, hogy nyitott szemmel *olvassuk az evangéliumokat.* Figyeljük nemcsak azt, amit Jézus tesz, hanem azt a *lelkületet, megértést, érzékenységet, amellyel Jézus az Atyához, az emberekhez és a természethez fordul.* Mindennapjainkban megpróbáljuk *életre váltani* az olvasottakat. Azaz engedjük, hogy életünkben, kapcsolatainkban egyre inkább hasonlóvá legyünk Jézushoz. *Am imádkoznunk is kell ezért.* A leghasznosabb mindennap leülni, és megvizsgálni a nap eseményeit. Milyen döntéseim álltak közel Jézus magatartásához, és milyen döntéseim távolítottak el tőle? Megköszönni azt, amit megértettem és megvalósítottam, és bocsánatot kérni azért, amit nem az ő lelkületével tettem. Kérni őt, hogy legközelebb idejében felismerjem, hogyan viszonyulna és cselekedne ő. Nem utolsósorban pedig élünk a szentségekkel: a kiengesztelődés szentségével és az Eucharisziával, ezek segítenek nekünk a „pályán maradni”, és Jézussal együtt haladni rajta.

Az életre váltott evangélium és a személyes ima Jézushoz végül megnyitja a lelket a feltámadott Jézus jelenlétének megtapasztalására.

A megtérés új fénybe helyezi az életet

Tudod-e?

- **Damaszkusz** a szír-palesztin térség egyik legfontosabb városa volt az ókorban. Az első városok egyike, amelybe az őskereszténység Jeruzsálemből eljutott. Pál apostol itt keresztelte meg Ananiás. Ma Szíria fővárosa.

- **Új teremtmény** – Szent Pál a megváltott embert új teremtménynek nevezi leveleiben. Az Ef 4, 24-ben az új embert nevezi új teremtménynek Pál apostol. Az elnevezés azt jelzi, hogy az ember megtérése, megújulása nem saját teljesítményének, jóra törekvésének az eredménye.

Neked szól

Mert nem azért küldte Isten a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözljön általa a világ. **Jn 3, 17**

Út a Szentíráshoz

Jézus fenti kijelentését a legjobban talán Szent Pál megtérése példázza. Saul üldözte a keresztényeket, mert úgy gondolta, Istenről csak úgy helyes gondolkodni, ahogyan ő és farizeus társai tették. Vakbuzgóságában börtönbe vetette volna őket, sőt a halálos ítéletekkel sem szegült szembe. István diakónus vértanúhalálánál ő volt az egyik tanú. Saul tettei vérlázítóan hatnak ma is ránk. Ám Jézus Krisztus, az Úr, más szemmel nézi az embert, mint mi. Ő csak egy kétségbeesetten kínlódó embert látott, aki attól félt, hogy ha véletlenül egy makulányi igaza is van a keresztényeknek, összeomlik az, amiben ő hisz. A buzgó, erőteljes, duzzadó, lendületes embert látta, aki szó szerint képes a világ végéig menni azért, amiről meggyőződött. Azt az embert látja, aki sokat tanult Istenről, de sohasem találkozott vele tapasztalatban. És itt érinti meg Saul a legérzékenyebb pontján. Ő, az ellenség, megmutatja neki magát. Megengedi, hogy Saul találkozzék hatalmas, mindent meghaladó, mégis szelíd és megértő lényével. Saul összeomlik: enged ennek a megbocsátó, szelíd erőnek, Pállá lesz. Önmagává, vagyis azzá, akinek Isten mindig is szánta.

Ébredj tudatára!

A tanítványnak, aki állandóan panaszkodott másokra, azt mondta a Mester:

– Ha békét akarsz, keresd a változást magadban, ne másokban.

Könnyebb a lábadat védeni egy szandállal, mint szőnyeggel borítani az egész földet.

(Anthony de Mello: *A csend szava*)

A megtérés kezdete
a magunkba szállás

Egyéni munka

1. Írj fogalmazást a következő címmel: *Saulból Pál lesz!* Vedd figyelembe a leckét alkotáskor!
2. Mi a véleményed, miért kell magunknak változnunk az *Ébredj tudatára!* mestere szerint? Írj példákat olyan esetekre, amikor szerinted ez szükséges, és olyanokra is, amikor nem!
3. Vázold, mit tartasz a megtérés legfontosabb mozzanatainak!

Csoportmunka

1. Csoportokban olvassátok el a következő evangéliumi történeteket: *Jézus és a házasságtörő asszony* (Jn 8, 1–11); *A tékozló fiú* (Lk 15, 11–32); *Az elveszett juh* (Mt 18, 11–14); *Az elveszett drachma* (Lk 15, 8–10)! Beszéljétek meg, hogyan viszonyul Jézus a bűnös emberhez!
2. Olvassátok el Szent Pál megtérése történetét az *Apostolok Cselekedeteiből* (Csel 7, 54–8, 3; 9, 1–31)! Osszátok fel több részre a következő címszavak mentén: *Istoán diakónus megkövezése, keresztényüldözés, Damaszkusz kapuinál, Saul megkeresztelése, Saul fellép a keresztény hit védelmében!* Játsszátok el pantomimmal, és beszéljétek meg az ábrázolt érzelmeket!

Portfólióba

1. Keress megtérőket a 20. századból, és mutasd be életüket!
2. Írj rövid tanulmányt egy növényről, virágról *Ami a szemnek láthatatlan* címmel! Járj utána, milyen „látthatatlan” biológiai, kémiai oka van a növény szépségének: virága színének, alakjának, nagyságának stb.!

3. Gyűjts állatokat és növényeket Jézus példabeszédeiből, és írd le, miként használja őket hasonlataiban! Mít árul el ez Jézusról?
4. Írj levelet egy volt farizeus barátodnak Szent Pál nevében a következő címmel: *Damaszkusz után!*
5. Nézd meg *A misszió* című filmet! Készíts plakátot vagy képkollázst arról, mi mindent kellene a mai embernek fölcipelnie a hegyen, ha megtérne!
6. Nézz utána, mikor van pálforduló ünnepe! Írd le, milyen néphagyományok kapcsolódnak hozzá!

Jó gyakorlatok

Gyakran olvasok Jézusról a Szentírásból, és figyelem, hogyan viszonyult emberhez, állathoz, növényhez. Jó példával igyekszem másokon változtatni.

Naponta megvizsgálom tetteimet: melyek álltak közel Jézus gondolkodásmódjához, és melyek nem.

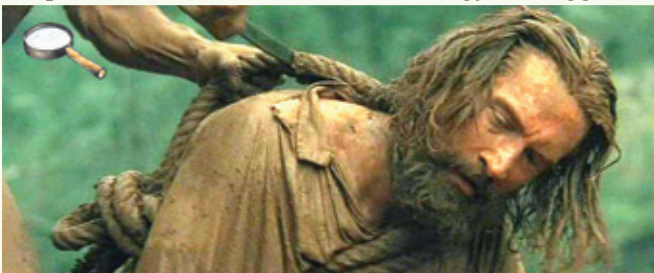
Imában kérem Jézustól, hogy minden helyzetben olyan döntéseket tudjak hozni, amelyek közelebb visznek hozzá.

Művészi szép

A misszió

150 perces brit–francia művészfilm, magyar hanggal

Mendoza kapitány a filmből – a felszabadulás pillanata

A Robert Bolt által írt, és Roland Joffé által 1985-ben rendezett film egy jezsuita misszionárius és egy megtérő rabszolgavadász zsoldoskatoná történetét mutatja be. A cselekmény a 18. században, a dél-amerikai Paraguayban zajlik, ahol a jezsuiták az őserdőben élő guarani in-

diánok megtérítésén munkálkodnak. Az indiánok számára telepeket, úgynevezett redukciókat hoznak létre, ahol térítik, és keresztény lelkiületre nevelik őket. A Portugál Királyság azonban ellenségesen tekint a jezsuita rendre, és a rend teljes felszámolására törekszik. A történet másik szálát Rodrigo de Mendoza (Robert De Niro) kapitány erőszakos élete, testvérgyilkossága és megrázó megtérése képezi. Megrendítő, amint a megtért és jezsuita novíciussá vált katona a meredek sziklán fölcipeli saját, több mint negyven kilót nyomó páncélzatát, majd fentről a szakadékba engedi, annak jeléül, hogy a régi ember meghalt, és megszületett az új teremtmény. Gabriel atyával (Jeremy Irons) együtt indulnak a rengetegbe. Később a fegyvereket mindenestől megtagadó katonára hárul a nehéz feladat, hogy a támadó portugál hadsereggel szemben megvédje a kiszolgáltatott indiánokat és a keresztény hittérítés e szép és szelíd vívmányát az őserdőben.

Imasarak

Willi Lambert imája

Istenem, nyisd meg szemeimet,
Tágítsd ki pillantásomat és
érdeklődésemet,
hogy megláthassam azt,
amit még nem ismertem fel.

Istenem, nyisd meg füleim,
tedd élessé és figyelmessé hallásomat,
hogy meg tudjam hallani azt,
amit még nem értek.

Istenem, adj nekem
nemes szívet,
amely rábízta magát igédre és hűségedre,
és bátor megtenni,
amit eddig nem tett meg.

Istenem, jól tudom, hogy csak akkor élek,
ha a te hívásodnak engedve
hagyom, hogy megváltoztass.

Ének: *Pálforduló ünnepnapján* – DU 263

MAGYAR SZENTEK: SZENT ISTVÁN ÉS SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY

Történelmi távlat

Őseink Ázsia pusztáiról, hosszú vándorúton érkeztek Árpád fejedelem vezetése alatt a Kárpát-medencébe 895-ben. Meghódították Pannónia síkságait, és sikerült is megtartaniuk e gazdag földet. Kalandozásaikkal hosszú évtizedekig rettegésben tartották a Nyugat keresztény királyságait és a Bizánci Birodalmat. A lassan ébredező Nyugat és a bizánciak aztán a 10. század derekán végül megállították a magyar támadásokat. A magyarság két súlyos, vesztéses csata után válaszütelel került: *beilleszkedik az európai népek keresztény közösségébe és értékrendjébe, vagy meghódítják, és beleolvasztják.*

Szent István király – megújítani az életet

A beilleszkedés csak akkor lehet sikeres, ha valakit úgy fogad be egy közösség, hogy elismeri egyéni tulajdonságainak értékességét. Ez fordítva is érvényes. Az újonnan érkezettnek el kell fogadnia a közösség szabályait, és a közösségi élethez kell igazodnia. A népekre is igaz ez: a magyarságnak úgy kellett megtanulnia az evangélium szerint élni, hogy továbbra is megőrizhesse saját értékes tulajdonságait. Szent Istvánra várt az a nehéz feladat, hogy ezt megvalósítsa.

Szent István 969-ben született Géza fejedelem és Sarolt fejedelemasszony fiaként. Keresztése előtt a Vajk nevet viselte. Édesapja, Géza, Árpád fejedelem leszármazottja és utóda volt. Géza felismerte azt, hogy a magyarságnak be kell illeszkednie Európába. 972-ben I. Ottó német-római császártól keresztény papokat kért, hogy a magyar népet megtérítsék. Ő maga is megkeresztelkedett egész háza népével. Fia, Vajk a keresztységben az István nevet kapta. Géza 997-ben bekövetkezett halála után Istvánra szállt a fejedelmi méltóság.

István király, édesapjával ellentétben, aki a keresztység után is megtartotta pogány hitét, mély hitű keresztény volt. Szerette volna elfogadtatni a magyarsággal a keresztény hitet, életmódot. A még nagyrészt pogány magyarság erősen tiltakozott ez ellen. Koppány vezér a régi vallás visszaállítását és a trónt követelte tőle. Legyőzése után István a pápától kért koronát. István király a pápától az „apostoli király” címet is megkapta: ő volt a magyarok megtérítője, apostola. Ez azt jelentette, hogy a magyar egyházat szabadon, a magyarság sajátosságainak megfelelően alapíthatta meg. A pápától kapott koronával koronáztatta meg magát Esztergomban 1001. január elsején. E koronázás jel volt: egy új kezdet jele, a magyar nép újjászületésének jelképe.

Az új jövőnek szilárd alapokra volt szüksége. *István király megszervezte a magyar államot és egyházat.* Tíz püspökséget alapított, közöttük a mai Gyulafehérvári Főegyházmegyét 1009-ben. Első székesegyházunkat is ő építtette Gyulafehérvárott. Az ő alapítása a mai Temesvári Egyházmegye is, amely akkoriban Csanádi Egyházmegye néven jött létre. Első püspöke, **Szent Gellért**, Szent Imre hercegnek, István fiának nevelője volt. *István bőkezűen támogatta az egyházat, és törvénykönyveiben az új, keresztény életmód szabályait fogalmazta meg.* Templomok építéséről, a vasárnapi szentmisén való részvételről, a vasárnapi munkaszünetről, a bójtról és az imádságos életről is rendelkezett. Ő látta el a templomokat kegytárgyakkal a királyi kincstárból. Franciaországból hozatott misekönyvet, hogy az új istentisztelet, a szentmise ünneplése elkezdődhessék Magyarországon. Jó vezetőként gondoskodott a társadalom kiszolgáltatottjairól is. Külön törvénycikkelyekben védte a legvédtelenebbeket: az árvákat és özvegyeket. Fiához, Szent Imre herceghez intézett *Intelmeiben* a keresztény király uralkodásának szabályait fogalmaztatta meg udvari papjai egyikével. Az egyik intellem különösen szép. A Magyarországra költöző idegeneket István vendégeknek tartotta, és nagy szeretettel fogadta őket, mert „az egy nyelvű és egy szokású ország gyenge és esendő”.

Remélj az Úrban, légy férfias, bátor legyen szíved, és bízzál az Úrban! Zsolt 27, 14

Szent István király szobra
Kézdíszentléleken

Ilyen nagy mű aligha jöhetett volna létre, ha István nem imádságos életű, mélyen hívő ember. **Legendái** megkapó módon ábrázolják a király mély imaéletét és szegények iránti irgalmasságát. Fia halála után (1031) a király még mélyebben kapaszkodott Istenbe. Nem érezte egyetlen ember kezében sem biztonságban a magyar kereszténységet. **Így halála előtt (1038) Magyarországot a Boldogságos Szűz Mária oltalmába ajánlotta.** Emlékét ma, különösen nálunk, Erdélyben sok **Szentkirály** vagy **Szentistván** nevű falu őrzi. Ünnepe augusztus 20-án ünnepeljük: évszázadokig ez volt a magyarság nemzeti ünnepe, és ma is az.

Szent László – megbocsátani és újjáépíteni

István király halálakor az országban még sokan éltek, akik a keresztény hitet csak látszólag fogadták el. A pogány múltat visszaállítani akarók tábora nagy volt. Hatvan zűrzavaros év következett pogánylázadásokkal és trónért folytatott belháborúkkal. E nehéz helyzetben az országnak békére és rendre volt szüksége. Amikor Szent Lászlót 1077-ben királlyá választották (1095-ig uralkodott), a bécsi Képes krónika szerint, amely legendás formában írja le László király uralkodását, úgy tűnt fel Magyarország egén, mint a hajnalcsillag a hosszú éjszaka után. Délceg termetű, kortársai közül egy fejjel kiemelkedő, bátorságáról és vitézségéről alig tizenöt évesen híressé vált férfi volt, azonban igazi értékei szívében rejtettek.

László király a békét szerette volna visszaadni a szenvedéstől meggyötört országnak. A békét pedig csak a megbocsátás hozhatja meg. László király erre az útra lépett. Ő avattatta szentté István királyt és fiát, Imre herceget, valamint Szent Gellértet. Szentté avatásukkal nem csak azt jelezte az ország népének, hogy a magyarságnak a kereszténység útján kell tovább haladnia. Szent László *kibékült saját családi múltjával is* e cselekedetben. Szent István ugyanis nagyapját, Vazult szigorúan megbüntette, mivel összeesküvést szőtt ellene, és életére tört. Vazul fiainak menekülniük kellett Magyarországról, s emiatt László is Lengyelországban született.

László a zűrzavaros állapotokat *szigorú törvényekkel* rendezte. A keresztény hitet új alapításokkal erősítette meg. Ő helyezte át a bihari püspökség székhelyét is, megalapítva Nagyvárad városát. A szentjobbi bencés monostort Nagyvárad mellett azért építtette, hogy István király ereklyéjét, a Szent Jobbot itt őrizték. A mai, második gyulafehérvári székesegyház is az ő idejében kezdett el épülni. Szent István mellett őt tekinthetjük a magyarok második apostolának.

Tudod-e?

- **Szent Gellért** (980–1046) velencei származású Benedek-rendi szerzetes volt, aki gondviselészerűen került Magyarországra. A Szentföldre tartott, miközben hajótörést szenvedett. A horvát partokra sodródott Gellértet a pannonhalmi bencés apát hívta meg Magyarországra, ahol István király fia nevelőjévé fogadta. Sokat élt remeteségben, imában és böjtben. Itt írta az első Magyarországon született hittudományi műveket. Később István király csanádi püspökké nevezte ki. István király halála után kulcsszerepe volt abban, hogy a pogánylázadások megfékezésére Vazul fiait hívják haza külföldről. Ekkor tért haza Szent László király édesapja, a későbbi I. Béla király is testvéreivel, I. Andrással és Leventével együtt. Szent Gellért nem találkozhatott az új királlyal: a Vata által vezetett pogányok elfogták, és a mai Budapest területén fekvő Kelen- (ma Gellért) hegyről a mélybe taszították. Vértanúhalált halt a kereszténység fennmaradásáért Magyarországon.

- A **legenda** a szentek életét bemutató középkori elbeszélő mű. Jellemző rá, hogy csodás elemeket tartalmaz, és célja a szentek erényeinek kidomborítása, hogy az olvasót közelebb vezesse az igazi vallásossághoz. A legendákat sokszor a szentté avatási eljárás eszközeként is használták: a szentté avatásra szánt személy életének szentségét, erkölcsi kiválóságát bizonyították, amelyeket Isten a szent kedvéért, vagy az ő közbenjárására tett csodákkal is igazolt.

Neked szól

Aki befogadja azt, akit én küldök, engem fogad be, aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem.
Jn 13, 20

Szent László király mellszobra Gelencén

Szentté avatásukkal nem csak azt jelezte az ország népének, hogy a magyarságnak a kereszténység útján kell tovább haladnia. Szent László *kibékült saját családi múltjával is* e cselekedetben. Szent István ugyanis nagyapját, Vazult szigorúan megbüntette, mivel összeesküvést szőtt ellene, és életére tört. Vazul fiainak menekülniük kellett Magyarországról, s emiatt László is Lengyelországban született.

László a zűrzavaros állapotokat *szigorú törvényekkel* rendezte. A keresztény hitet új alapításokkal erősítette meg. Ő helyezte át a bihari püspökség székhelyét is, megalapítva Nagyvárad városát. A szentjobbi bencés monostort Nagyvárad mellett azért építtette, hogy István király ereklyéjét, a Szent Jobbot itt őrizték. A mai, második gyulafehérvári székesegyház is az ő idejében kezdett el épülni. Szent István mellett őt tekinthetjük a magyarok második apostolának.

Út a Szentíráshoz

Aki Jézust fogadja be, Istent fogadja be, mert Jézusban a Szentháromság második személye jött hozzánk közel. De kit fogadunk be, és kit nem? Minden osztályközösség örök nehézsége az, hogy vannak szimpatikus tagjai, és vannak olyanok, akiket nehezen fogad be. Pedig mind Isten hasonlatosságára teremtetett lények vagyunk: szabad, értelmes, kreatív és egyedi lények. Tulajdonságainkat Istentől kaptuk ajándékba. Szüleink, nevelőink és mi magunk alakítottuk tovább őket. Egyesek közülük szépre és jóra sikerültek. Szerethetőkké és könnyen elfogadhatókká lettünk általuk. Ám más jellemvonásaink kevésbé szerethetők. Ilyenkor mindig kettőn áll a vásár. Ha a közösség visszajelzése elutasító, ez egy tükör számunkra. Valószínű, hogy javítanunk kell előnytelen jellemvonásainkon. De a közösségnek is gondolkodnia kell saját ítéletei fölött. Sokszor ítéletet mondunk társaink fölött csak azért, mert másak. Eredetiek, saját útjukat járják, más a bőrük színe, gyengébbek, szegények stb. Minden emberben a jó Isten jön el hozzánk: ő teremtette, és úgy szereti, akárcsak minket. Ha befogadjuk őket, Istent fogadjuk be, az ő teremtető gazdagságát fogadjuk el.

Ébredj tudatára!

Amikor a Mester még iskolás kislány volt, egyik osztálytársa állandóan durván bánt vele. Most, öregen és megtörtén a kolostorba jött, ahol tárt karokkal fogadták. Egy nap felidézte, hogy milyen durva volt annak idején, de úgy tűnt, a Mester nem emlékszik rá. A látogató meg is kérdezte:

– Hát nem emlékszel rá? – Mire a Mester:

– Határozottan emlékszem rá, hogy elfelejtettem – s mindketten ártatlan nevetésben törtek ki.

(Anthony de Mello: *Abszurd egypercesek*)

Egyéni munka

1. Keresd meg a leckében azokat az intézkedéseket, amelyekkel Szent István az egyházat támogatta! Sorold fel őket!
2. Jellemezd a két királyt! Válassz ki egy-egy jellemvonást, és írd két olyan helyzetet, amelyekben ma is szükség lenne rájuk!
3. Hallgasd meg az *István, a király* című rockoperát! Írd le címszavakban Koppány fejedelem és István király érveit a pogányságban maradás, illetve a keresztény hit felvétele mellett!
4. Olvasd el az Anthony de Mello tollából származó történetet! Mit jelent a Mester kijelentése, hogy emlékszik rá, hogy elfelejtette a sértéseket?
5. Keresd ki az énektárból, és hallgasd meg az *Isten, hazánkért* (DU 258) című éneket! Milyen tulajdonságait sorolja fel a magyar szenteknek? Fejts ki bővebben egyet!

Csoportmunka

1. Véleményrácsot használva beszéljétek meg és rögzítsétek a *Neked szól* rovatban szereplő szentírási gondolat magyarázatát! Mit jelent az, hogy a közösség tükör a tagjai számára? Hogyan valósulhat meg az egyéni tulajdonságok és az együttélés összhangja? Miért kell a közösségnek mindig felülvizsgálnia saját ítéleteit? Hogyan lehetséges egy olyan osztályközösség, amely minden tagját befogadja? Összegezzétek a véleményeket a táblán vagy plakát formájában!
2. Beszéljétek meg, mire lenne szüksége plébániai közösségeknek a megújuláshoz! Használjátok a következő, leckében szereplő szempontokat: ima- és istentiszteleti élet, szegények és kiszolgáltatottak iránti érzékenység, fegyelem (viselkedési szabályok), megbékélés. Fogalmazzatok meg konkrét teendőket, javaslatokat ezeken a területeken!
3. Adjátok elő Arany János *Szent László* című versét drámajáték formájában! Tipp: építsetek be különböző drámai eszközöket és szerepeket: helyszín kialakítása, narráció, párbeszéd, jelenetek (pl. csata) ritualizálása, érzelmek, gesztusok, szoborjáték, tánc és pantomim általi kifejezése stb.

Portfólióba

1. Írj hálaadó imát, amelyben megköszönöd Istennek azt, hogy befogadott a közösség!
2. Készítsd el István király és László király címereit! Építs be a címerképekbe jelképeket, amelyek tulajdonságaikat fejezik ki!
3. Olvasd el Szent László király temetésének legendáját a *Képes krónikából*! Készíts képes kollázst Nagyvárad Szent Lászlóhoz köthető épületeinek és helyeinek fényképeiből!
4. Keresd ki Szent István és Szent László király ünnepeit a liturgikus naptárból! Nézz utána, miért tette az egyház erre a napra a két szent király ünnepét!

Jó gyakorlatok

Szent István királyt követve gondolkodom azon, hogyan tehetnék közösen jobba osztályközösségem életét. Ötleteimet megosztom osztálytársaimmal.

Éberem figyelek azokra a belső indíttatásaimra, amelyekkel saját vagy embertársaim életét rosszabbá tenném, ha megvalósulnának. Elengedem őket, nem engedelmeskedem nekik.

Naponta imádkozom a világbékéért.

Békésen elviselem társaim a számomra kellemetlen megnyilvánulásait, és józan kiegyensúlyozottsággal teszem szóvá, hogyan érintettek engem.

Művészi szép

A székelyderzsi Szent László-freskó

A székelyderzsi Szent László-legendá (középkori falfestmény)

A török és tatár támadások nehéz évszázadaiban a magyar népnek erős égi védelmezőre volt szüksége. Szent László, a lovagkirályok mintaképe, legyőzte a Kelet felől országára rontó besenyőket. Békét és biztonságot teremtett. Ezért terjedt el tisztelete. A nehéz időkben Erdély népei, különösen a székelyek az ő közbenjárásáért imádkoztak. László király tiszteletét jelzik az Erdély-szerte megtalálható templomi falfestmények, amelyeken mindig szerepel a kun vitéz legyőzésének és a magyar lány megszabadításának jelene. Ezek közül az egyik legszebb a Kézdiszentlélek melletti perkői falfestmény, de híres a gelencei vagy a székelyderzsi templom legenda-ábrázolása is. A freskók sokkal többet ábrázolnak, mint egyszerű küzdelmet az ellenséggel. A kun vitézt rendszerint szájából előtörő lángokkal festik meg. A gonosz erőket testesíti meg ő, amelyek a rendet, szépséget, békét, a lélek jóságát fenyegetik. Szent László és a kun vitéz harca mindannyiunk belső küzdelmét fejezi ki. Azt az erőfeszítést ábrázolja, amelyet azért kell tennünk, hogy legyőzve önmagunkat, Isten jósága kapjon teret életünkben.

Imasarak

Uram, Segíts, hogy mindenki számára barát legyek,
 aki nem fárad bele a várásba,
 aki jósággal befogad,
 aki szeretettel ad,
 aki nem fárad bele a meghallgatásba,
 aki örömmel hálálkodik.

Olyan barát,
 akit biztosan megtalálnak, ha valakinek szüksége van rá.
 Segíts, hogy biztos jelenlét legyek, akihez bárki fordulhat,
 amikor óhajtja; hogy tudjak megnyugtató barátságot kínálni,
 örömteli békét sugározni.

(Ismeretlen szerző)

Ének: *Isten, hazánkért* – DU 258

A KIENGESZTELŐDÉS SZENTSÉGE

Életünk fény és sötétség kettősségének feszültségében telik. Tapasztalatunk az, hogy életünk akkor értelmes és szép, hogyha a jó, a szeretet vonzásában élünk. Másfelől azonban tapasztaljuk azt is, hogy egyéni és közösségi életünkre egyaránt jellemző a tévelygés, a jó hiánya, az emberi gyengeség okozta szenvedés. A Szentháromság Jézus Krisztus közénk jövetelével és kiengesztelődést szolgáló életével válaszolt az emberi élet ezen ellentmondására.

A bűn

A Szentírás azt tanítja, hogy az ember a történelem hajnalán közvetlen, bizalmas kapcsolatban élt Istennel. Semmi nem szennyezte be szívét, mert az isteni szeretet volt élete alapja. Ez a szeretet vezérelte életét, alakította kapcsolatait, terveit, tevékenységét. Istenképősége, értelme és szabad akarata az istenközelségben, szeretetben bontakozott ki, ezért ép volt és szent. A Szentírás ezt az állapotot a paradicsomi boldogság szimbólumával fejezte ki. A Teremtés könyvének harmadik fejezete aztán elmeséli, hogy egy adott pillanatban ez a harmónia külső hatásra, de ugyanakkor az ember szabad választásából véget ért. A kísértő ugyanis teljesen más lehetőséget kínált az embernek: ha elszakad Istentől, ő maga lehet saját maga istene. Az ember megtette a lépést: önmagát helyezte Isten helyébe, a saját maga istene lett. A következményeket ismerjük a Szentírásból. Az ember döntése saját belső rendjének felborulását vonta maga után. A lénye középpontját alkotó szeretet rendetlenné vált. Az ember a jó Isten helyett teremtményekben, vagyonban, ösztöneiben, az embertársai fölé kerekedésben, a hírnévben kezdte látni boldogságát. Ezeket kezdte imádni, s ezekben önmagát. Kapcsolata Istennel, embertársaival és önmagával megromlott. A szerető Isten szentségét büntető, kárhozatra ítélő hatalomként érzékelte. Embertársait kihasználta saját önző céljainak elérésére. Saját magát illetően pedig elbizonytalanodott. A jó Istent mint célt szem elől tévesztve nem látta tisztán többé sem élete értelmét, sem pedig a jót, amit tennie kell. A Szentírás ezt az állapotot a paradicsomból való kiűzetés képével fejezi ki.

Jézus küldetése – Isten országa és a bűnbocsánat

Jézus evangéliumának legnagyobb újdonsága az a kijelentés volt, hogy Isten országa bennünk és köztünk van. Jézus ezzel emlékeztetni akart arra, hogy az emberben még mindig benne van Isten képmása, az isteni szeretet befogadásának és továbbadásának képessége. Az ő megtestesülése meggyógyította ezt az emberséget, megnyitotta az utat Isten uralma felé a szívünkben és kapcsolatainkban. Megtanított, hogy a jó Isten szemében kedves, szeretetre méltó lények vagyunk. Számtalan példa bizonyítja, hogy Jézus a bűnbocsánatot, Isten és az ember kiengesztelődésének meghirdetését tekintette élete egyik fő küldetésének. Elment a tetteik miatt kiközösített emberekhez, étkezett velük, nem egyet meghívott tanítványnak, sőt bűnöket bocsátott meg, ami környezete szemében istenkáromlásnak minősült, s halálbüntetést vont maga után. Az emberek békéjüket visszanyerve, felszabadultan, boldogan távoztak tőle, és életük megváltozott. Az evangéliumban szép példa erre Máté evangélista meghívása (Mk 2, 13–17) vagy a bűnös asszony története (Jn 8, 1–11), akit a keresztény hagyomány Mária Magdolnával azonosított.

Egy jel, mely Isten bocsánatát tudtunkra adja: a kiengesztelődés szentsége

Ha békétlenség támad közöttünk, úgy szoktuk rendezni ezt, hogy találkozunk, beszélünk egymással, elismerjük elkövetett hibáinkat, és szavakkal fejezzük ki a bocsánatkérést és megbocsátást. Gesztusok is kísérhetik ezt az eseményt: egy kézfogás, egy ölelés.

Istenem, milyen gazdag a te irgalmasságod! Az emberek fiai szárnyad oltalmába menekülnek. Zsolt 36, 8

Michelangelo da Caravaggio: Szent Máté meghívása

Jézus ismerte és nagyra értékelte az ember azon szükségletét, hogy kapcsolatai és lelke békéjének helyreállítása egy találkozásban, eseményben menjen végbe. A bűnbocsánat szentségét is avégett alapította, hogy az Isten és ember közötti kibékülés az ember számára érzékelhetően történjék meg. Apostolainak megbízatást adott a kiengesztelődés, (bűnbocsánat) szolgálatára. Az egyház kezdetektől fogva **különbéle módokon, liturgikus keretekben** gyakorolta a kiengesztelődés eseményét. A mai gyakorlat a **szentgyónás** formájában valósul meg. Mint a tékozló fiút visszaváró és megölelő Atya, Isten az egyház szolgálata (a pap lelkipásztori jelenléte és feloldozása) által bocsát meg nekünk, és adja vissza a békét lelkünknek.

Tudod-e?

- A kiengesztelődés szentségének **formája** sokat változott az egyház története során. Az őskereszténység korában (1–3. századok), amikor a keresztények zárt közösséget alkottak, szigorú értelemben csak három fő bűn esetében volt szükség a kiengesztelődés szentségében való részesülésre: a hittagadás, a gyilkosság és a házasságtörés esetében. A kiengesztelődés folyamata szigorú volt: a bűnvallomás után a bűnbe esett személyt ideiglenesen kizárták a keresztény közösségből, és hosszú megtérési, vezeklési folyamat után fogadták vissza. A három fő bűn súlyosságát jelzi, hogy e visszafogadásra az életben csak egyszer volt lehetőség.

- A **szentgyónás** mai formája ír szerzetesek hatására, a Kr. u. 7. században vált általánossá az egyház gyakorlatában, és *fülgýónásnak* nevezték. A gyónás lényege a megtérő lelkipásztorral való személyes találkozás, és a bűnök megvallása. Az egyház Jézus Krisztus nevében a megtérőt feloldozza, és élete megjobbítására elégtételi gyakorlatokat ad neki, amelyeknek célja az életvitel megjobbítása. A kiengesztelődés kegyelmének forrása a Szentlélek.

Neked szól

Vegyétek a Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok bűneiket, bocsánatot nyerne; akiknek pedig megtartjátok, azok bűnei megmaradnak. Jn 20, 22–23

Út a Szentíráshoz

Jézus bűnbocsánat szentségét alapító szavainak súlypontja Isten irgalmas szeretetére és a Szentlélek tevékenységére esik. A szentgyónást követő időben Isten Lelkének működése nem merül ki abban, hogy az embert belsőleg újjáteremti. A Szentlélek egyúttal a Szentháromság vonzásába állítja a megtérő jövőjét. A megtérésben az ember felszabadulást és ugyanakkor fájdalmat él meg. Mélységesen sebzettnek érzi magát, mert a jó Isten szeretetét elutasította, és önmaga szeretetét helyezte középpontba. Az igazi megtérés, a Szentlélek jelenlétének és gyógyító működésének egyik jele az, hogy a megtérőben elszántság ébred a változásra, arra, hogy Isten közelségében mindig megmaradjon. Az ember elfogadja önmagát, múltját, hálával és megrendültséggel emlékezik a jó Isten megbocsátó szeretetére, és jelenét szabadon Isten szolgálatába állítja. Isten Lelke pedig szeretettel kíséri az embert ezen az úton. Megvilágosítja értelmét a jó felismerésére, akaratának pedig erőt és határozottságot kölcsönöz, hogy a helyes úton tudjon maradni. Így egész életünket Isten Lelkének gyógyító jelenléte öleli körül.

Ébredj tudatára!

- Miért nem beszélsz sohasem a bűnbánatról? – kérdezte a prédikátor.
- Ez az egyetlen dolog, amit tanítok – mondta a Mester.
- De én sohasem hallottam, hogy a bűnök miatt érzett szomorúságról beszéltél volna.

– A bűnbánat nem a múlt miatti szomorúság. A múlt már halott, és egy percig sem érdemes miatta báncódní. A bűnbánat a gondolkodás megváltozása: a valóság radikálisan új szemlélése.

(Anthony de Mello: *Abszurd egypercesek*)

Kérdés: Mit jelent a súlyos és a bocsánatos bűn?

Az egyház a gyónásban különbséget tesz a súlyos és a bocsánatos bűn között. A katekizmus tanítása szerint a súlyos bűnt az különbözteti meg a bocsánatos bűntől, hogy valaki *súlyos dologban* (pl. emberélet, emberi méltóság, nagyon értékes tulajdon stb.) *tudatosan és szándékosan* nem engedelmeskedik a jó Istennek. A bocsánatos bűn esetében a tévedés nem egészen tudatosan vagy nem akarattal történik. Kérdés azonban, hogy ha az ember tudná, hogy tévedésével mit okoz, megtenné-e azt, amire épp készül? Ha szembesülne azzal, hogy a végtelenül szent és jó Istennek épp a jóságát, szentségét taszítja el magától, akkor is rosszul döntene? A Szentírás is kifejti ezt a gondolatot, amikor arról beszél, hogy Isten egyetlen bűnnel nem tud mit kezdeni: a Szentlélek elleni bűnnel. A Szentlélek elleni bűn azt jelenti, hogy valaki tudatosan és makacsul szembeszegül Isten Lelkének megtérésre és jóra ösztönző lelki indíttatásaival. Nem akar megtérni. A bűnök esetében tehát szabály az, hogy ha súlyos dologban vétkeztünk, térjünk vissza a jó Isten szeretetébe azáltal, hogy belátjuk tévedésünket, őszintén megbánjuk és megvalljuk azt, és a szentgyónásban kiengesztelődünk a mennyei Atyával.

Egyéni munka

1. Olvasd el a bűnbeesés történetét a Szentírásból (Ter 3, 1–24)! Írd ki, mi jellemezte a paradicsomi állapotot, és hogyan változott meg az ember élete a paradicsomból való kiűzetés után!
2. Írj fogalmazást a következő címmel: *A tékozló fiú hazatér!*

Csoportmunka

1. Csoportmunkával állítsátok össze a szeretet cselekedeteinek „katalógusát” a tízparancsolat alapján!
2. Dolgozzátok fel pantomim formájában a következő evangéliumi részeket: *A tékozló fiú hazatérése* (Lk 15, 11–32), *Az elveszett bárány* (Lk 15, 1–7), *Az elveszett drachma* (Lk 15, 8–10), *Péter tagadása* (Lk 22, 54–62). Helyezzétek a hangsúlyt az érzelmek kifejezésére!

Portfólióba

1. Készíts képes bemutatót a *Csoportmunka* 2. feladatában található evangéliumi történetek képzőművészeti alkotásaiból!
2. Gyűjts anyagot, és írd kis dolgozatot *Assisi Szent Ferenc*, *Szent Ágoston* vagy *Loyolai Szent Ignác* megtéréséről!

Jó gyakorlatok

Élek a kiengesztelődés szentségével valahányszor súlyosabb bűn terheli a lelkem.

A húsvéti időben szentgyónáshoz és szentáldozáshoz járulok.

Bocsánatot kérek azoktól, akiket megbántottam.

Mindig szem előtt tartom, hogy Isten a bűnt utasítja el, és nem az embert, és nem ítélek mások fölött.

Művészi szép

**El Greco: A bűnbánó
Mária Magdolna (1580–85)**

Mária Magdolna alakja a bűnbánat és Jézushoz való hűség egyik legerőteljesebb megtestesítője a Szentírásban. Nevét több helyen is említik az evangéliumok. Jézus legközelebbi női követői közé tartozott, ott állt keresztye alatt, amikor tanítványai többsége elmenekült, vagy megtagadta a Mestert. A képzőművészet történetében a bűnbánat és megtisztulás, a feltámadott Jézusról való tanúságtétel jelképes alakjaként jelenik meg. Mária Magdolna bűnbánatának egyik legerőteljesebb ábrázolása Doménikos Theotokópoulos (1541–1614), művésznevén *El Greco* itt látható festménye. El Grecót hosszú időn keresztül foglalkoztatta Mária Magdolna alakja. Hét változatban is megfestette. Az itt bemutatott alkotás erejét a fény és sötétség ellentéte, Mária Magdolna alakja és arca, valamint az ég és föld képen ábrázolt viszonya adja. Mária Magdolna alakja a kor festészetének megfelelő módszerrel, kissé elnyújtva, torzítottan, aránytalanul áll előttünk. Mintegy az ég irányába nyújtózik, pontosabban az ég egy bizonyos pontja felé mutat mind a tekintete, mind az alakja. Az alak fényessége erősen ellentét a háttér sötétségével. Az alak mellett álló tégely a bibliai jelentéssel utal, amely során a bűnös asszony drága olajjal kente meg Jézus fejét, könnyeivel öntözte lábát, és dús hajával törölte meg azt. A koponya az élet rövidségére és törekenységére utal, arra, hogy ajándék minden pillanat, a megtérés lehetőségét meg kell ragadni. Az ég és föld viszonya is erős üzenetet hordoz. Mária Magdolna alakja az ég egy olyan pontja felé vezet a tekintet, amelyen az megnyílik, és fény tör be a világba. A bűnbánó nő alakjának ez a fény kölcsönöz világhosszút hirdetve: a megbocsátás megtörtént.

Imasarak

Ima gyónás után

Rád hagyatkozom,
tedd velem azt,
ami neked tetszik.
Bármit teszel is velem,
megköszönöm.
Kész vagyok mindenre,
elfogadok mindent,
csak akaratod teljesedjék

bennem.
Semmi mást nem óhajtok, Istenem!
Kezedbe ajánlom lelkemet,
neked adom, Istenem
szívem egész szeretetével,
mert szeretlek Téged,
és a szeretet sürget,
hogy egészen Neked

adjam magam, hogy fenn-
tartás
nélkül kezedbe helyezzem
életemet,
határtalan bizalommal, mert
Te vagy az én Atyám!

Ének: *Előtted, Jézusom* – DU 207

